

Příloha k AD:

ČINNOST PRACOVNÍ SKUPINY PRO REGENERACI MPZ JEVÍČKO V ROCE 2022

Pracovní skupina pro regeneraci MPZ Jevíčko působí jako poradní orgán zastupitelstva města zabývající se připomínkováním stavebních činností města i občanů podnikajících nebo bydlicích v MPZ, aby se v ní předešlo nevratným nežádoucím zásahům. Dále PS spolupracuje s vlastníky nemovitých kulturních památek při získávání finančních prostředků na rekonstrukci památek, připravuje investiční a neinvestiční akce v MPZ a její blízkosti, projednává aktuální problémy regenerace a informuje veřejnost o výsledcích programu regenerace.

Členové pracovní skupiny se v průběhu kalendářního roku aktivně zapojovali do organizace akcí, které byly spojeny s kulturními památkami na území města:

- ✓ 6. května 2022 – uctění památky obětem 2. světové války pietním aktem k 77. výročí osvobození se uskutečnilo u pomníku obětem fašismu, který je prohlášený nemovitou kulturní památkou
- ✓ 4. července 2022 – v synagoze proběhla vernisáž výstavy loutek „Pohádkový svět“, kterou připravilo městské muzeum ve spolupráci s MKS Letovice.
- ✓ 17. srpna 2022 – slavnostní otevření Centra římsko-germánské archeologie v prostorách při Městském muzeu Jevíčko.
- ✓ 27. srpna 2022 – procházka poutníků po Bartolomějské stezce, která má celkem 12 zastavení a spojuje město Jevíčko, kostelíček sv. Bartoloměje a Odborný léčebný ústav Jevíčko.
- ✓ srpen – září 2022 – archeologický výzkum germánského osídlení na katastru města.
- ✓ 17. – 18. září 2022 – oslava 100 let skautingu v Jevíčku.
- ✓ 28. října 2022 – připomínka 104. výročí vzniku samostatné Československé republiky.

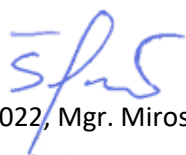
Členové pracovní skupiny sami přispívají a zajišťují od různých autorů články do měsíčníku „Jevíčský zpravodaj“ – kopie článků přikládáme v příloze.

Aktuální složení Pracovní skupiny pro regeneraci MPZ Jevíčko:

Předseda: Mgr. Miroslav Šafář, místostarosta města Jevíčko

Členové: Dušan Pávek, dipl. um. – starosta města Jevíčko
Miroslav Spáčil – investiční technik MěÚ Jevíčko
Bc. Jindřich Beneš – vedoucí OVÚP MěÚ Jevíčko, poradce pro ÚP
Ing. Tomáš Dvořák – předseda komise stavební města Jevíčka
Mgr. Rudolf Beran – předseda komise bytové a sociální
Mgr. Ing. Josef Slezák – farář Římskokatolické farnosti Jevíčko
Mgr. Helena Ulčová – správkyň Městského muzea Jevíčko
Ing. Lenka Porketová – zpracovatelka Programů regenerace MPZ Jevíčko
Mgr. Michal Drkula – referent OKSCR KrÚ Pk, oddělení kultury a památkové péče
Bc. Blanka Žouželková – referentka památkové péče MěÚ Moravská Třebová

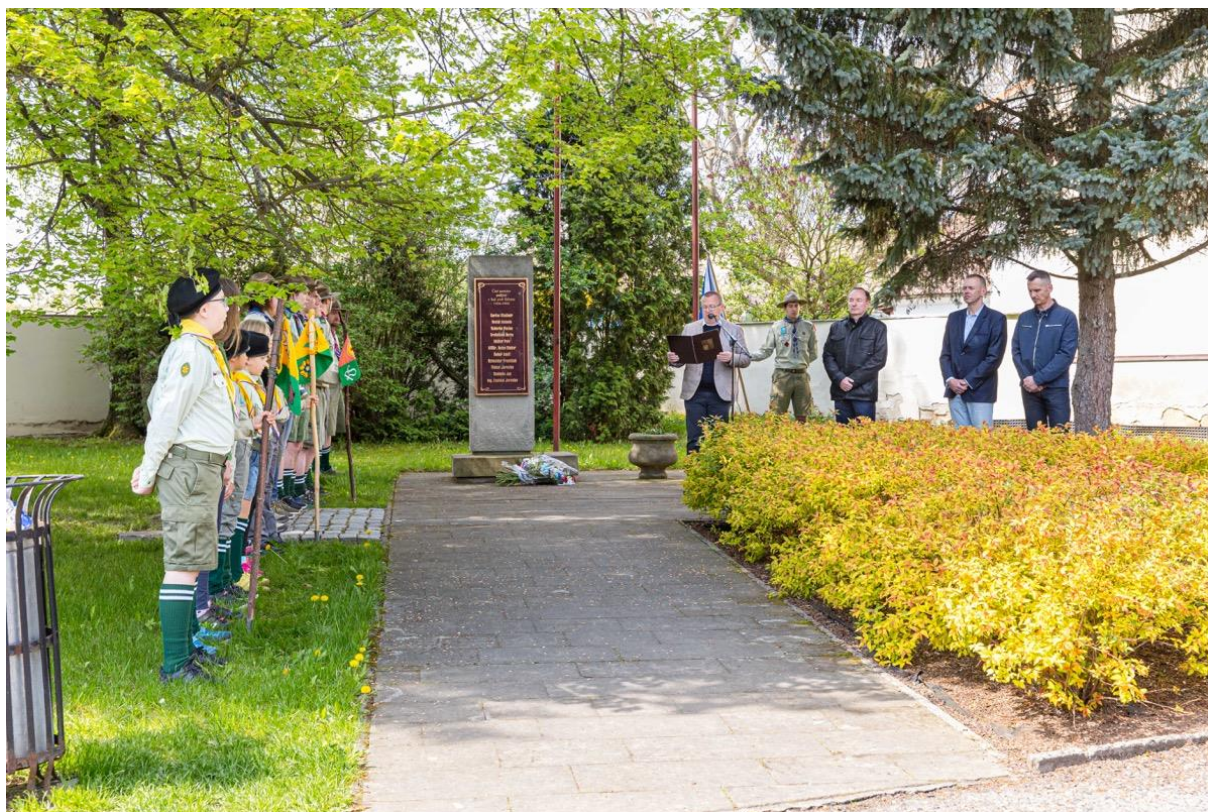
Zastoupení Pracovní skupiny pro regeneraci MPZ Jevíčko je různorodé, aby byla co nejvíce zajištěna práce skupiny po odborné stránce.

7. 11. 2022, Mgr. Miroslav Šafář

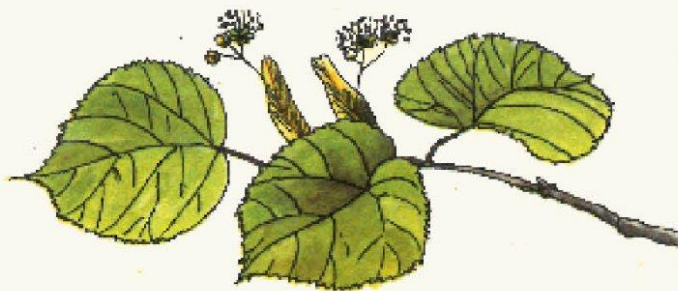
SEZNAM PŘÍLOH:

- **Akce zaměřené na památky, kterých se v roce 2022 zúčastnili členové pracovní skupiny:**
 - ✓ *Uctění památky obětí 2. světové války dne 6. 5. 2022 (fotodokumentace)*
 - ✓ *Vernisáž výstavy loutek „Pohádkový svět“ dne 4. 7. 2022 (plakát + fotodokumentace)*
 - ✓ *Jevíčská pouť dne 14. 8. 2022 (fotodokumentace)*
 - ✓ *Slavnostní vernisáž Centra římsko-germánské archeologie při Městském muzeu Jevíčko dne 17. 8. 2022 (plakát + fotodokumentace)*
 - ✓ *Procházka Bartolomějskou stezkou 27. 8. 2022 (fotodokumentace)*
 - ✓ *100 let skautingu v Jevíčku 17. – 18. 9. 2022 (plakát + fotodokumentace)*
 - ✓ *Slavnostní připomínka 104. výročí vzniku samostatného ČSR dne 28. 10. 2022 (plakát + fotodokumentace)*
- **Kalendář 2023 – Jevíčko a okolí z nadhledu, fotografie Jaroslav Horák**
- **Kopie článků z měsíčníku města Jevíčka „Jevíčský zpravodaj“:**
 - ✓ leden 2022 – článek od Ing. Jaroslava Zezuly st.: *Skauti a pionýři v Jevíčku – vzpomínky Ing. Zezuly st.*
 - ✓ leden 2022 – Iniciály
 - ✓ leden, únor, březen 2022 – článek od Františka Plecha: *Historické čtení na pokračování – František Plech napsal o Maříně*
 - ✓ březen 2022 – článek od Mgr. Heleny Ulčové: *Restaurování palných zbraní z inventáře Městského muzea Jevíčko*
 - ✓ červen 2022 – článek od Mgr. Heleny Ulčové: *Návštěva výstavy RML „Mincovní poklad z Vysoké“ stála za to*
 - ✓ červen 2022 – článek od Mgr. Miroslava Šafáře: *Okénko radních – Jevíčko archeologům zaslíbené*
 - ✓ červenec 2022 – Iniciály
 - ✓ srpen 2022 – článek od Petra Koliska, Mgr. Rudolfa Berana a Mgr. Miroslava Šafáře: *Vlastivědný špacír po Bartolomějské poutní stezce*
 - ✓ září 2022 – článek od Mgr. Miroslava Šafáře: *Obnova kamenných křížů v místní části Zadní Arnoštov*
 - ✓ září 2022 – článek od Mgr. Miroslava Šafáře: *Okénko radních – Otevření centra římsko-germánské archeologie se podařilo dotáhnout do konce*

Fotografie z pietního aktu k uctění památky obětí 2. světové války konaného u pomníku obětem fašismu dne 6. 5. 2022

Fotografie z pietního aktu: Martin Vykydal

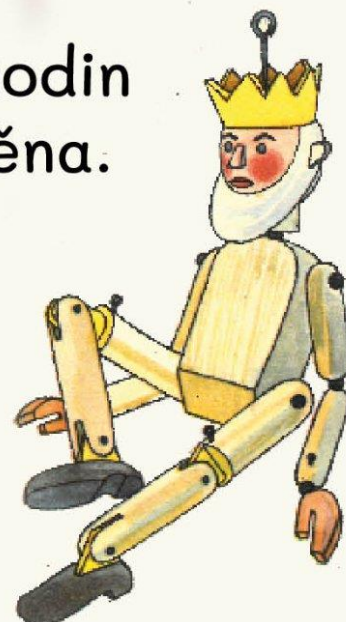

VÝSTAVA LOUTEK

"Pohádkový svět"

Synagoga, ul. Soudní, Jevíčko
od 4. 7. do 14. 9. 2022

vernisaž 4. 7. 2022 od 17:00 hodin
Otevírací doba bude upřesněna.

CZECH
BLADES

MĚSTSKÉ
ÚZEUM
JEVÍČKO

Fotografie z vernisáže výstavy loutek „Pohádkový svět“ dne 4. 7. 2022

Mgr. Helena Ulčová, členka pracovní skupiny a vedoucí městského muzea, zahájila v synagoze vernisáž výstavy loutek "Pohádkový svět", kterou připravila ve spolupráci s MKS Letovice.

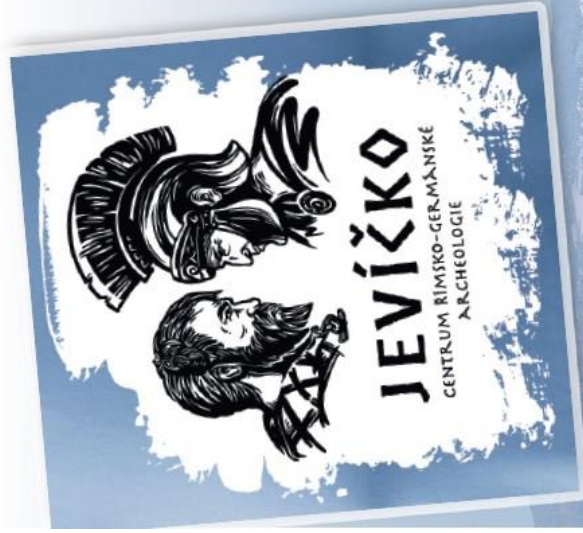

Fotografie z Jevíčské pouti konané dne 14. 8. 2022

Slavnostní mše svatá sloužená v kostele Nanebevzetí Panny Marie panem farářem Mgr. Ing. Josefem Slezákem (členem pracovní skupiny).

Fotografie ze mše svaté: Martin Vykydal

Pozvánka na otevření Centra
římsko-germánské archeologie v Jevíčku

17. srpna 2022 v 17:00 hodin
proběhne v prostorách při městském muzeu otevření
Centra římsko-germánské archeologie v Jevíčku
(CERGA)

V rámci vernisáže budou prezentovány nálezy z výzkumů
prof. Eduarda Droberjara v Jevíčku a kolekce nálezů zapůjčená
Střediskem pro výzkum doby římské a stěhování národů – Návštěvnickým
centrem v Mušově pod patronací ředitele Archeologického ústavu
AV ČR Brno, Mgr. Balázse Komoróczyho, Ph.D.

Centrum CERGA bude pro veřejnost otevřeno v návštěvních hodinách Městského muzea Jevíčko.
Srdečné zvou pořadatelé a partneři projektu.

CERGA

 Univerzita Hradec Králové
Filozofická fakulta

ARJ3 Archeologický ústav
AV ČR, Brno

Fotografie z vernisáže Centra římsko-germánské archeologie dne 17. 8. 2022

Na této akci se podíleli členové pracovní skupiny Mgr. Rudolf Beran, vedoucí městského muzea Mgr. Helena Ulčová i předseda pracovní skupiny a místostarosta Mgr. Miroslav Šafář.

Na fotografii vlevo prof. Eduard Droberjar, jehož nálezy z výzkumů jsou vystaveny v prostorách Městského muzea Jevíčko.

Fotografie: Martin Vykydal

Fotografie z procházky Bartolomějskou stezkou dne 27. 8. 2022

Bartolomějská poutní stezka o délce cca 7 km spojuje Jevíčko, kostelíček sv. Bartoloměje a OLÚ Jevíčko. Autory bedekru k této stezce jsou Petr Marian Kolisko, předseda pracovní skupiny a místostarosta Mgr. Miroslav Šafář a člen pracovní skupiny Rudolf Beran.

Bartolomějská stezka začíná u bývalého augustiniánského kláštera na Komenského náměstí v Jevíčku.

Pokračuje kolem bývalé barokní sýpky, Nerudovou ulicí na místa pochodového tábora římských legií.

Dalším zastavením je židovský hřbitov, odkud se pokračuje ke kostelíčku sv. Bartoloměje, kde byla sloužena poutní mše.

Na fotografii farář a člen pracovní skupiny Mgr. Ing. Josef Slezák.

Fotografie: Jaroslav Zezula, Miroslav Šafář, Jakub Staněk

100 LET SKAUTINGU U JEVIČKY

1922
2022

Sobota 17. 9.

Panský dvůr

- 14:00–14:30 prezence
- 14:30 zahájení, odhalení pamětní desky, vztyčení vlajky
- 15:00–16:30 skautský dětský den

Synagoga

- 17:00 vernisáž výstavy
- 17:15 představení knihy *Světlé stopy* ◦
- 17:30 besedy s Markem Orko Váchou a Jiřím Padevětem ◦

Panský dvůr

- 20:00 závěrečný nástup
- slavnostní oheň
- posezení s rodiči a příznivci

Neděle 18. 9.

kostel Nanebevzetí P. Marie

- 9:30 skautská mše

◦ První vydání jevičského skautského almanachu z roku 1948.

- 1) P. Mgr. et Mgr. Marek Orko Vácha, Ph.D – lékařský i environmentální etik, skaut, cestovatel, pedagog, teolog, spisovatel a katolický kněz, přednosta Ústavu etiky na 3. Lékařské fakultě UK Praha
- 2) Jiří Padevěť – spisovatel, knihkupec a nakladatel, ředitel nakladatelství Academia a držitel ceny Magnesia Litera

Akce se koná pod záštitou poslance Mgr. Marka Výborného a senátora MUDr. Libora Kvapila, za podpory Města Jevíčka.

Fotografie z oslav 100 let skautingu v Jevíčku dne 17. – 18. 9. 2022

Oslavy 100 let skautingu v Jevíčku byly zahájeny v sobotu 17. 9. 2022 vztyčením vlajky a odhalením pamětní desky za účasti členů pracovní skupiny pro regeneraci MPZ Jevíčko.

V synagoze proběhl křest knihy *Světlé stopy*, která osvětluje a přibližuje činnost jevíčských skautů do roku 1948.

V neděli 18. 9. 2022 sloužil v kostele Nanebevzetí Panny Marie pan farář Mgr. Ing. Josef Slezák (člen pracovní skupiny) skautskou mši.

Fotografie: Martin Vykydal

**Vážení občané, přijďte si s námi připomenout
den vzniku samostatného
československého státu**

Slavnostní připomínka 104. výročí
vzniku ČSR proběhne
v pátek 28. října 2022

v 16 hodin na Palackého náměstí
v prostoru před sochou T. G. Masaryka.

Následně se společně přesuneme k památníku
obětem 1. světové války u budovy Zámečku,
kde bude uctěna památka zesnulých spoluobčanů.

Fotografie ze vzpomínkového aktu u příležitosti 104. výročí vzniku samostatného Československa dne 28. 10. 2022

Uctění památky zesnulých občanů u památníku obětem 1. světové války.

Fotografie: Martin Vykydal

Nástěnný kalendář 2023 – Jevíčko a okolí z nadhledu

Město Jevíčko nechalo na rok 2023 vydat nástěnný kalendář Jevíčka a okolí, kde lze na krásných panoramatických fotografiích od Jaroslava Horáka spatřit Jevíčko a okolí včetně kulturních památek. Na výběru fotografií do kalendáře se podílel Mgr. Miroslav Šafář, místostarosta a předseda pracovní skupiny.

Jevíčko a okolí z nadhledu

Vydalo město Jevíčko, Palackého nám. 1, 569 43 Jevíčko, www.jevicko.cz • Foto Jaroslav Horák

2023

Jevíčko a okolí z nadhledu

Září 2023

Městská věž s renesanční podobou z konce 16. století

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30

Jevíčko a okolí z nadhledu

Listopad 2023

Areál Odborného léčebného ústavu Jevíčko otevřeného roku 1916

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30

Jevíčko a okolí z nadhledu

Prosinec 2023

Pohled na osvětlenou jevíčskou okrouhlici

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31

© foto: Jaroslav Horák, www.foto-jaroslavhorak.cz - Grafika a tisk: CHS - MÍ s.r.o.

Měsíčník města Jevíčka

JEVÍČSKÝ ZPRAVODAJ

se zprávami z Biskupic, Chornic a Jaroměřic

LEDEN 2022

Rok skautingu v Jevíčku /1922–2022/ aneb Století skautingu v malohanácké metropoli

Fotoaktuality

Vánoční strom doplnil adventní věnec na kašně

Kostelíček se zabalil do bílého už 26. listopadu

Výjezdové garáže hasičské zbrojnice mají nová vrata

TŘÍKRÁLOVÁ SBÍRKA 2022

str. 15

Skauti a pionýři v Jevíčku – vzpomínky Ing. Zezuly st.

V posledních číslech několika Jevíčských zpravodajů se objevily články o učitelu F. Továrkovi, skautech a pionýrech. Tyto články vyvolaly ve mně vzpomínky na události, které jsem v mládí zažil. Jako první uvádím vzpomínku na Petra Müllera, /obr. 1/, který na skautském táboře ve Smolenském údolí v r. 1938 má na kolenu dva poválečné skauty – Ivo Novotný vlevo a Jaroslav Zezula vpravo. Na obr. 2 je skautská chata ve Smolenském údolí, jak vypadala při táboření skautů v roce 1938. Na verandě je několik skautů a jejich podporovatelů. Šestý zprava je můj otec Felix Zezula.

Ohledně války v roce 1945 nastal v Jevíčku mohutný rozmach skautského hnutí. Kromě předválečných členů se vedení oddílů a vlastní činnosti skautů chopili starší studenti gymnázia. Skauti byli vidět i při manifestacích a oslavách. Na obr. 3 jsou zachyceni skauti na oslavě výročí osvobození 9. května 1946. Jako první zprava je J. Špičková, vedle ní je Rudolf Foret, vedoucí okrsku. Ke své činnosti měli skauti a skautky klubovny a další místnosti v domě č. 56 /dříve č.37/ v Soudní ulici, ve kterém byla původně židovská škola. Jako další klubovnu měli pak později skauti v domě dnešního Městského úřadu v Jevíčku s vchodem z Kostelní ulice v místě, kde se nyní vystavují parte zemřelých. V Jevíčku byl i oddíl křesťanských skautů, kteří si říkali Homogenni. Jejich vedoucí byl Jeřábek, členy pak Serýn, Drábková, Továrková ad.

Skauti se zabývali i veřejnou činností. Velmi dobře si vzpomínám, jak jsme jezdili na kolech za Vískou na hřbitov, kde je pohřbeno 143 ruských zajatců, kteří zde zahynuli a kde jsme kopali základy pro oplocení a základy pomníku. František Továrek v brožuře „Těm mrtvým čest“ z roku 1951 na str. 12 uvádí: „Základy pro většinu zdí a částečně i pro pomník byly vykopány jevíčskou mládeží na podzim roku 1949.“ F. Továrek se tehdy asi neodvážil napsat, že jevíčská mládež byli vlastně jevíčští skauti. Skauti v Jevíčku pracovali po válce velmi usilovně. Podařilo se jim již v roce 1946 vybudovat za Vískou patrně největší tábor v jejich historii, kterého jsem se jako vlčec zúčastnil. Na tomto táboře tábořili vlčata společně se skauty. Na táboře jsme měli oddělené prostory. Společně jsme měli však vedení tábora, polní kuchyň, zásobovací stan /hangár/, služby a pod. S vedením tábora nás bylo celkem 34. Hlavním vedoucím byl Zdeněk Adamec, jeho zástupci byli J. Hodina /skauti/, M. Novotný /vlčata/, hlavní kuchař M. Kopulety a L. Šťastný, který měl na starosti pokladnu, kroniku a kulturní program.

Skautských táborů, táborů vlčat a dívčích táborů bylo po válce několik. Všechny se uskutečnily buď na tábořišti u srubu za Vískou, nebo na tábořišti u skautské chaty ve Smolenském údolí. Poslední tábory byly v roce 1949. U chaty ve Smolenském údolí

*Do nového roku Vám přejeme
z Jevíčka hodně zdraví,
spokojenosti, osobních úspěchů
a těšíme se na další spolupráci
v roce 2022.*

Dušan Pávek, dipl. um.
starosta

Mgr. Miroslav Šafář
místarosta

Pokračování na str. 3

www.jevicko.cz

to byl tábor vlčat a za Vískou dívčí tábor „Kalina“ skautek. Díky táborům a činnosti ve skautském hnutí jsem se znal s většinou skautů a skautských vedoucích. Z předválečných skautů jsem blíže znal Josefa Křivohlávka, Jana Pazdírk, se kterým jsem chodil malovat turistické značky a z putovních táborů pak Františka Továřka a Jaroslava Valentu.

Na podzim roku 1949 jsem se zúčastnil schůze, která byla svolaná na nátlak vlády, a na které bylo řešeno rozpuštění a ukončení činnosti skautů v Jevíčku, nebo zda skauti v Jevíčku půjdou do ilegality. O tom, že v Jevíčku má již být založena pionýrská skupina nikdo nic nevěděl. První pionýrská skupina na okrese začala pracovat v Moravské Třebové ve školním roce 1949/1950. V roce 1950 se pak uskutečnilo s velkou slávou slavnostní předávání pionýrských šátek, na které byli pozváni zástupci škol snad z celého okresu.

V roce 1950 byl vyvíjen velký tlak na školy v okrese, aby založily pionýrskou organizaci, která by byla vázána na školu. F. Továřek si vybral několik bývalých členů skautské organizace a po dohodě s nimi je vyslal o prázdninách r. 1950 na školení vedoucích oddílů POJ /Pionýrská Organizace Junáka/. Školení POJ, kterého jsem se zúčastnil, se uskutečnilo na chatě „Srnčí“ u Moravské Třebové. Jedním ze školitelů byl Jan Papežík, učitel v Kunčíně.

Pionýrská organizace v Jevíčku byla založena při škole ve škol. roce 1950/1951. Oddíly byly založeny v jednotlivých třídách, jako klubovny pak sloužily místnosti tříd. Skupinovým vedoucím byl Jan Toman. O datu založení pionýra v Jevíčku si můžeme přejít v různých pramenech různá data. Někde se uvádí dokonce i rok 1948, což je úplně mimo realitu. Zájemci o historii by si měli opravit údaje z Jevíčských zpravodajů. Například datum 24. 4. 1949 znamená celostátní založení Pionýra.

Ing. Jaroslav Zezula st.

Město Jevíčko Městský úřad Jevíčko

INFORMACE

o konání 37. zasedání Zastupitelstva města Jevíčka

Městský úřad Jevíčko informuje o konání 37. zasedání Zastupitelstva města Jevíčka, svolaného starostou města Dušanem Pávkem, dipl. um. v souladu s § 103 odst. 5 zákona o obcích.

Místo konání: **sál Zámečku,**

U Zámečku 451, Jevíčko

Doba konání: **17. 01. 2021 od 16:00 h**

Program: **bude zveřejněn 7 dní**

před zasedáním

na úřední desce

V Jevíčku dne 08. 12. 2021

*Dušan Pávek, dipl. um. v. r.
starosta města Jevíčka*

Usnesení 77. schůze Rady města Jevíčko konané dne 22. listopadu 2021

Rada města Jevíčko schvaluje

1/77R/2021 program 77. schůze rady města dne 22. 11. 2021

3b/77R/2021 bezplatný pronájem prostoru Panského dvora k uspořádání kulturního programu pro účastníky a návštěvníky 46. ročníku „Závodu míru nejmladších 2022“, který se uskuteční ve dnech 6.-8. 5. 2022 pořádaného T. J. Cykloklubem Jevíčko ve spolupráci s Městem Jevíčko

3c/77R/2021 bezplatný pronájem městské chaty pro konání akce pro nejmladší členy 28. oddílu skautů Jevíčko, která se uskuteční ve dnech 3.-5. 12. 2021 s podmínkou dodržení epidemiologických opatření dle aktuálně platných vládních nařízení

3d/77R/2021 individuální dotaci ve výši 30.000 Kč pro TJ SK Jevíčko na činnost fotbalového klubu na základě uzavřené veřejnoprávní smlouvy

3f/77R/2021 individuální dotaci ve výši 50.000 Kč pro TJ Jevíčko, z. s., Okružní I 637, Jevíčko na výměnu osvětlení v tělocvičném sportovní haly na základě uzavřené veřejnoprávní smlouvy

4a/77R/2021 zřízení transparentního bankovního účtu města u Komerční banky, a. s. za účelem přijímání darů a finančních příspěvků pro spolufinancování vybavení městského kulturního domu ASTRA a pověřuje starostu podpisem smlouvy o zřízení bankovního účtu

4b/77R/2021 záměr zřídit Pracovní skupinu pro rozvoj Zadního Arnoštova, Mařina a Lípy a pověřuje starostu předložením personálního obsazení pracovní skupiny do 31. 12. 2021

4c/77R/2021 provedení prodloužení chodníku a zřízení míst pro přecházení v křižovatce ul. Pod Zahradami a Olomoucká v Jevíčku společností KENVI, s. r. o., Markova 191/49, Kukleny, 500 04 Hradec Králové za nabídkovou cenu 35.647,53 Kč vč. DPH

4d/77R/2021 provedení opravy chodníku a zřízení místa pro přecházení v křižovatce ul. Okružní III a Olomoucká v Jevíčku společností KENVI, s. r. o., Markova 191/49, Kukleny, 500 04 Hradec Králové za nabídkovou cenu 73.458,94 Kč vč. DPH

4f/77R/2021 smlouvu mezi Městem Jevíčko společností Zásilkovna, s. r. o., Lihovarská 1060/12, Libeň, 190 00 Praha pro umístění Z-BOXU a spolupráci při jeho provozování na pozemku p. č. 175/8 v k. ú. Jevíčko-předměstí na ul. K. H. Borovského a pověřuje starostu podpisem smlouvy

5a/77R/2021 cenovou nabídku a uzavření příkazní smlouvy se spol. JUSTITIA CONSULTING PARTNERS, s. r. o., Praha, IČ: 04549431 na zadavatelskou činnost k veřejné zakázce „Podnikatelský park Jevíčko - 1. etapa přípravy ZTI pro průmyslovou zónu ulice Třebovská“

za částku 45.000 Kč (není plátce DPH) a pověřuje starostu podpisem smlouvy 5b/77R/2021 smlouvu o dílo s Agenturou regionálního rozvoje ČR, Molatrade, s. r. o., 751 22 Osek nad Bečvou 207, IČ: 04634276 na zpracování monitorovacích zpráv po dobu 5 let k projektu sociálního bydlení „Stavební úpravy objektu Barvířská 560, Jevíčko“ a pověřuje místostarostu podpisem smlouvy

5c/77R/2021 uzavření nájemní smlouvy a smlouvy o budoucí smlouvě o zřízení služebnosti mezi Městem Jevíčko a Povodím Moravy, s. p., Dřevařská 932/11, Veveří, 602 00 Brno, IČ: 70890013 pro stavbu výustní objektu retence „32 RD U Kapličky“ na části pozemku p. č. 5355/1 v k. ú. Jevíčko-předměstí o výměře 40 m² a nájemné ve výši 1.000 Kč/rok do doby majetkoprávního vyrovnání stavby a pověřuje starostu podpisem smlouvy

6a/77R/2021 cenovou nabídku a smlouvu mezi Městem Jevíčko a společností CANTANIA GROUP, s. r. o., Bořivojova 35, 130 00 Praha 3, IČ: 28253591 s adresou pro doručování Jablonová 2060, 347 01 Tachov na zavedení a provozování vnitřního oznamovacího systému „FOSY“ a výkonu funkce příslušné osoby v rámci whistleblowingu a pověřuje starostu podpisem smlouvy

6b/77R/2021 darovací smlouvu mezi dárce Svatý Florián-Dobrovolní hasiči roku, z. s.

Literární a vlastivědný čtvrtletník Jevíčského zpravodaje

INICIÁLY / 1 / 2022

Ročník 8 / LEDEN / 2022

Rok skautingu v Jevíčku (1922–2022) aneb Století skautingu v malohanácké metropoli

Milí čtenáři Iniciál,

začneme-li přemítat, které kulatiny jsou z perspektivy lidského života ty vůbec nejkulatější, patrně se nakonec shodneme na stovce. Deset dekád na jedné hromadě. Tedy deset kulatin za námi. Jak by se řeklo lidově: deset zářezů na futrech času. Nebo taky pitoreskních deset stupňů ke zlaté! Pro naprostou většinu smrtelníků sice meta nedosažitelná. Nicméně viditelná, představitelná. Jakože si v Abrahámových padesáti dovedeme ten svět za další půlstoletí jakž tak představit, jak asi může vypadat. Leč vidina života v perspektivě desetinásobku tohoto milníku, tedy tisíciletí, již všechny gradace přítomnosti dalece přesahuje. A tak se držíme dohledna. A přítomnosti vůbec nejlépe. Máme-li navíc tu jedinečnou šanci slavit s místními skauty 100. výročí jejich existence na Malé Haně.

Na úvod této příležitosti pak nepřehlédněme slovo skautského vůdce. Slovo chlapa. Které když platí, alespoň víme, na čem jsme. A tedy si přejme, aby upřímně míněná řeč nevyšuměla. Při dnešní neklidné pění dní je to obzvláště potřeba. Aby po nás nezůstaly jen seprané plástičky přichycené dvěma kolíčky na šňůře životaběhu, jež plápolají na tu či onu stranu podle toho, kam zrovna fíčí větry obojakosti.

Při přípravě projektu Roku skautingu v Jevíčku mi vytanula na mysl patrně již starozákonná proklamační „Pouštěj svůj chléb po vodě, po mnoha dnech se s ním shledáš“ Vida, až jsem zůstal udiven, kde k tomu probůh přicházím. Leč záhy jsem si to jednoduše spočítal. Pravda, našim skautům se jejich

chléb uplácáný z ingrediencí Skautského desatera a připečený vlídností, úsměvem a všednodenní solidaritou vrátil po více než čtyřech dekádách na počátku 90. let 20. století. Nicméně pokládat ono čtyřicetileté vytěsnění junáctví z české mládežnické a spolkové scény za dobu absolutního temna by nebylo úplně fér. Dnes obecně známé jsou tehdejší aktivity ilegálních skautských skupin, aktivity signatáře Charty 77 Jiřího Pedra Zachariáše, politického vězně a skauta Jiřího Rysa Lukšika či mnohých dalších. Jedni byli zkrátka odvážnější, aktivnější a tudíž viditelní, druzí svoje činnosti naopak úspěšně zastírali. Jak jinak by se ostatně mohla vzdmout ona mohutná vlna zájmu o činnost Junáka na základě původních hodnot a bez spojení s tehdejšími hegemony, Socialistickým svazem mládeže, neprodleně po 17. listopadu 1989. Vždyť památného obnovujícího setkání Junáka, jež se uskutečnilo již 2. prosince 1989 v sále Městské knihovny v Praze, se v sametovém adventu zúčastnilo přes dva tisíce lidí!

K ozvěnám polistopadového vzrůstu junáckého hnutí v malohanácké metropoli se v průběhu tohoto roku, roku 2022, který jevíčským skautům připisujeme, zajisté vrátíme a řádně na tyto dny a měsíce prozářené nadějí zavzpomínáme. Pamětníků máme celou řadu. A jejich přemítání do sebe vzájemně všelijak zapadají. Kruciólní podíl na této velmi úspěšné obrodě měl nepochybně i Jaromír Šéf Votroubek (*1932 - †2015), otec Petra Ferdý Votroubka, dnešního vůdce 28. chlapeckého oddílu Petra Müllera. Jaromír Šéf Votroubek složil svůj skautský slib v královéhradeckém Opočně, kde byl činorodý před a po II. světové válce. V jevíčských skautských oddílech působil aktivně až do pozeňnaného věku. Ještě ve svých osmdesáti letech vypomáhal na letních táborech coby kuchař v polní kuchyni.

Vrátíme se ovšem na samý začátek, k junácké genezi na Jevíčku.

V meandrech času vlídný a vždy příčinlivý skaut Jaroslav Šéf Votroubek, v roce 1946 na táboře v Lukavicích a v roce 2014 v klubovně v Jevíčku

V archívních pamětech našeho dnes nezapomenutelného městského kronikáře a rovněž tak skauta, bratra Františka Plecha (*1932 - †2019), podle kterého sluje dokonce 98. skautský oddíl, skupina oldskautů Františka Plecha, se dočítáme, že první junácký oddíl v Jevíčku byl ustanoven nejprve jako složka sportovního klubu SK.

Stalo se tak na valné hromadě místního SK 15. ledna 1922 a jí ustanovená jevíčská skautská skupina obdržela přízvisko Sdružení Svazu skautů republiky československé – odbor SK Jevíčko. Prvním vedoucím tohoto odboru se stal jeho zakladatel, profesor místního gymnázia Jindřich Malec (*1880 - †1971). První oficiální schůzka skautského odboru proběhla 27. března 1922 v místnosti Ctibora (bývalý Panský dům, poté Zláozna, dnes Hotel Morava), kde byly za rok nato složeny první skautské zkoušky. Následné slavnostní sliby složili průkopníci jevíčského skautingu 19. dubna 1923.

Výrazným hybatelem a patrně nejaktivnějším činovníkem jevíčských skautů byl v době junáckého prvorepublikového rozmachu Vojtěch Jelen (*1903 - †?), který zde působil jako profesor na místním gymnáziu do roku 1937. Po jeho osudu dosud intenzivně pátráme. Na začátku školního roku 1937-1938 byl přeložen na gymnázium do Benešova u Prahy. Za II. světové války v roce 1942 se Jelenovi odstěhovali do Českých Budějovic, kde se stal pan profesorem ředitelem gymnázia na Lannově třídě. Toto gymnázium bylo Američany na konci války v březnu roku 1945 vybombardováno do základů a již nebylo obnoveno. Po válce zastával Vojtěch Jelen funkci zatímního správce českobudějovického Gymnázia J. V. Jirsíka, patrně až do roku 1949. Zde však jeho stopu prozatím ztrácíme.

A tak na úvod Roku skautingu v Jevíčku, společného projektu Města a jevíčských skautských oddílů, přetiskujeme alespoň Jelenův článek To není pohádka – to je skautský čin! z roku 1936, jenž vyšel v národním periodiku Skaut Junák (ročník 23, dvojčíslo 7 - 8) a vypovídá o podnětech a ryzím zanícení jevíčských skautů v 30. letech 20. století.

S nástupem německého nacismu, druhou světovou válkou a po krátkém skautském nadechnutí mezi roky 1945–1948 se nad skautskými symboly na dlouhá léta zavřela hladina přítomnosti. Kontury transformace jevíčských skautů v pionýry a jejich přičlenění k Československému svazu mládeže se přitom ztrácejí v mlčných oparech zapadajícího času. Poslední žijící pamětníci se kupříkladu plně neztotožňují s verzí Františka Továřky, která je publikovaná v knize Z jiskry plamen (vydané Státním pedagogickým nakladatelstvím Praha v roce 1950) a pojednává o „početné schůzi mládeže konané za kalného podzimního dne roku 1949 v tmavé klubovně na Kostelní ulici v Jevíčku.“ A stejně takto pak zůstávají zavádějící i mnohé zdroje o úřední dataci vzniku Pionýra v Jevíčku. Alespoň že bedlivá paměť činorodého pamětníka Ing. Jaroslava Zezuly (*1935) dává na pravou míru skutečnost, že pionýrská organizace byla při tehdejší základní škole v Jevíčku oficiálně zaevidována až ve školním roce 1950/1951. Nu a všechny předchozí okolnosti ... ? Ať už tomu bylo strategicky a fakticky tak či onak, důležitý buďž fakt, že hodnoty přetrvaly. Principy vycházející ze skautského zákona, jimiž je ostatně protknuta i po dlouhá léta trezorová a poté opomenutá pu-

pokračování na str. 2

blízkosti Světlé stopy, patrně nejobsáhlejší a nejucelenější spis přibližující činnost čl. Junáka v Jevíčku v letech 1923–1948. Přičemž autorem těchto sesbíraných pamětí není nikdo jiný než nezapomenutelný doyen jevíčských pionýrů, hojně a opakovaně citovaný František Továrek, stejně jako bývalý skaut a dlouholetý ředitel jevíčské základní školy Antonín Orner. Publikaci Světlé stopy bychom rádi vydali v reedici. A nejlépe v její poslední připravované verzi z roku 1948, tedy nedlouho před tím,

než byly skautské vlajky na dlouhý čas spuštěny ze stožárů, aby je nahradily zástavy s pionýrskými plameny.

Úhly pohledu na doby ožehavé bývají různé, mnohdy spektakulární i pomíjivé. Navíc nemusejí přesahovat ani vlastní stíny arbitřů. Tedy nás samých. A tak se nad sebou prosím povznásejme. Podobně jako se skautská lilie povznesla nad všemi turbulencemi a ideologickými víry, jež se jí marně a neúspěšně snažily stáhnout v jámy zapomnění.

Za Iniciály Ruda B. Beran

Úvodní slovo skautského vůdce k výročí 100 let jevíčského skautingu

Po celý rok 2022 si budeme připomínat významné výročí 100 let jevíčského skautingu. Toto výročí je významné nejen pro nás, členy skautského hnutí, ale i pro celé naše město.

Ne každá organizace či spolek existuje sto let, ani délka lidského života není u většiny z nás nastavena na toto číslo.

Skauting však v Jevíčku trvá už téměř 100 let a my máme štěstí, že jsme se toho dožili. Vzpomínáme na řadu našich předchůdců, kterým bylo násilím znemožněno pokračovat v jejich činnosti, byli perzekuováni a museli se skautingem přestat. Někteří se snažili v ilegalitě věnovat dětem i nadále, i když riskovali problémy. Skauti z období prvního zákazu po roce 1940 riskovali vlastní život, a někteří vlastní život dokonce i obětovali. A proč? Protože skauting je nadčasové a nezávislé hnutí, vede svoje členy k čestnosti, úctě k hodnotám, k lásce k přírodě, k pomoci druhým a vychovává děti v dobré občany, v opravdové kamarády. A právě to se totalitním režimům nelíbí – ty potřebují poslušné ovce, které nemají vlastní názor, nepřemýšlejí, nevybočují z řady.

Chci poděkovat těm z našich řad, kteří již nejsou mezi námi nebo už nemůžou být aktivními činovníky, ale kteří se plně věnovali dětem,

kteří sice nebyly jejich vlastní, ale tito vedoucí je za svoje považovali, nezištně se jim věnovali ve svém volném čase a někdy i na úkor vlastní rodiny...

Tyto děti, dnes už dospělí, na ně nikdy nezapomenou, na jejich vklad do svého života. Vždy v nich zůstane otisk z dětských skautských let, vzpomínky na přátelství, spolupráci, dobrodružství a často tvrdou práci (pro někoho to znamená pár hodin mlčet, pro jiného naučit se štípat dříví). Všechno to se dá zažít ve skautu. Skauting není pro každého, má své zásady, pevná pravidla, vyžaduje i úsilí, překonávání sama sebe, poznávání vlastních limitů (dokážu 24 hodin nejíst? mlčet? být o samotě?), ale umí i odměnit – tu skutečnost, že jsem překonal/a sama sebe, že mám kolem sebe opravdové přátele, na které se můžu spolehnout, kteří mě nezradí, vždy pomůžou, že mám vedoucí, kteří mě dokážou pochválit, podržet i oprávněně v dobrém něco vytknout, že nemusím zvítězit za každou cenu, ale že můžu hrát čestně a učit se vyrovnat se s případnou prohrou, zdokonalovat sama sebe vlastním tempem atd. Řekněte sami, kde toto všechno zažijete?

Petr Ferda Votroubek

Minulost junáků a skautů v Jevíčku

František Plech

Roku 1921 byl ustaven sportovní klub SK (u nádraží) a záhy nato i první junácký oddíl.

Junáci během 1. ČSR získali do vlastnictví u přehrady Les, kde zbudovali chatu. Pamatuji, měla venkovní deskové stěny obité půlenou břizovou kulatinou a v dolní části tábořiště byla studna s pumpou. Dolním tábořištěm procházela lesní cesta ze silnice od přehrady k sanatoriu.

První klubovna byla v přístavku u zámečku, měla jednu místnost, okno a dveře s několika schodky do zámečského parku. Na delší stěnu v klubovně namaloval Jeníček Pazdírků indiány v lidské velikosti. Jeníček byl menší postavy a snad nejstarší, pracoval s tatínkem Janem Pazdírkem v jeho čistírně a barvírně textilu v Třebovské ulici čp. 71.

Z vedoucích si vybavuji Jaroslava Valentu, nar. 14. 3. 1916, instalatéra u Františka Lamače, čp. 102 v Křiváňkové ulici. Byl stále veselý, žil v duchu skautů, i když byli skauti zrušeni. Zemřel 11. 11. 1993.

Posledním z hlavních vedoucích v 1. ČSR byl Petr Müller, nar. 10. 3. 1917. Pracoval v obchodě s prodejem zavařovacích potřeb lékárníka Ph. Mr. Tilla. Roku 1939 přišla doba Protektorátu Čechy a Morava, která podléhala nacistickému vedení. Roku 1941 musely všechny podniky uvolňovat postupně své zaměstnance do vojenské výroby. Tak došlo i na Petra Müllera, který musel dojíždět za prací do továrny Minerva v Boskovicích. Podle verze, gestapem patrně záměrně a účelově zinscenované, které nelze věřit, měl Petr Müller právě cestou vlakem do Boskovic brojit proti německé okupaci. Gestapem byl posléze zatčen, odsouzen k trestu smrti a 3. 10. 1943 „sekerou“ v Breslau (Wroclavi) popraven. Zatčena byla i jeho sestra Marie. Ta věznění v koncentračních táborech přečkala.

S nástupem Protektorátu 15. 3. 1939 byl veškerý majetek junáků - skautů zabaven pro německé účely a organizace Junáka zrušena.

Roku 1945 po ukončení II. světové války byla organizace Junák-skaut

obnovena a v Jevíčku se jí ujal František Továrek, nar. 29. 9. 1915, učitel, který do Jevíčka přišel 1938 až z Podkarpatské Rusi, kde učil.

První klubovna se nacházela v Soudní ulici v malém domku o dvou oknech a dveřích, kdysi u Haasů. Druhou klubovnu jsme měli v přízemí domu MěNV Jevíčko, Palackého náměstí č. 1, s vchodem po několika schodech z Kostelní ulice. V té době jsem psal skautskou

kroniku. Kde tato kronika roverů skončila, nevím. Roku 1945 po obnovení organizace Junáka-skautů, měli jsme skromnou výbavu. Košile nám všem šila paní Faltýnková v čp. 402. Odkud byly šátky, odznaky, klobouky, nevím. Asi roku 1947 skauti získali v lese za Arnoštovským kopcem do poloviny zakopaný srub, patřící ke kládové protitankové uzávěře.

Roku 1947 Místní rolnická komise v Derflíku (Vísce) schválila předání louky mezi potokem Kelínka a pohřebišťem sovětských zajatců Středisku Junáka v Jevíčku a základní odborné škole tamtéž k vybudování tábořiště. Tam poté s párem koní převezl Bedřich Blábolil, také skaut z Třebovské ulice č. 429, na klády rozebraný srub k lesu za Vísku do Kelínky, kde byl srub znovu postaven. Roku 1947 jsme tam měli též prázdninový tábor. Nahoře pod lesem jsme postavili řadu stanů z německých vojenských stanových dílců na dřevěné podsadě odkorků, které jsme sami zhotovovali. Stan byl pro dvě osoby, uprostřed s poličkou. Směrem k pohřebišti pod lesem vytékala pitná voda ze studánky v malíčkém potůčku přes louku do potoka Kelinky. Kuchyně stála blíže po-

Mladý skaut, rover František Plech loka, vojenská na dvou kolech majíce tři kotle různých velikostí. Tam jsem poprvé v životě jedl chléb namazaný škvarky. Odkud za lístkového systému byly? Postaral se jeden z vedoucích. Zdeněk Adamec, syn zvěrolékaře v Jevíčku MVDr. Rafaela Adamce. Pro mléko jsme s dvoukolákem jezdili do Vísky k rolníkovi Neubauerovi, pro ostatní potraviny až do Jevíčka. Na program jsme měli akce v lese, končící až u Holubí studánky na Hušáku. Východně od tábora pod lesem byly ještě dva celodřevěné baráky, zbytek tábora, ve kterém v letech 1939-1940 přebývali Židé z Němec-

ka, na dálnici pracující. Roku 1941—1942 byli vystřídáni sovětskými zajatci, kteří v jejich práci pokračovali. Žili v těžkých podmínkách. Za dobu pobytu jich zde 143 zemřelo. Mají svůj hřbitůvek.

Jako skauti jsme byli také pro veřejnost činní.

Na podzim roku 1947 jsme od pramene na tábořišti kolem potůčkem odtékající vody s Pepíkem Jachanem (1931) zasadili cca 10 třešní. Jak jsme k nim přišli? Pepík od tety Anny Skácelové v Zadní ulici vypůjčil jednoho koně s vozem a již jsme jeli do Jaroměřic k zahradníkovi Kryštofovi, který měl též velkou školku k pěstování stromků. Tam jsme „ždankali“ a on nám pro skautské účely, když jsme již přijeli, daroval cca 10 stromků. Ještě téhož dne jsme je zasadili. Rostly a dávaly dobré třešně. Během několika let jsme zjistili, že jsme je zasadili nějak blízko sebe. I tak tam po 71 letech stále stojí několik stromů a plodí. Také jsme se zúčastnili primiční slavnosti. Již ale nevím, jak jsme k ní přišli. Toho dne jsme pochodovali v krojích od domu novokněze, nevím již, kterého řádu, až ke kostelu v Křenově. Kněz se jmenoval Pinkava.

Smutnou událostí byla naše účast v krojích na pohřbu skauta Bedřicha Blábolila 11. 4. 1948, který zemřel v 19 letech. U domu jsem měl řeč na rozloučení a potom jsme zesnulého doprovodili až na hřbitov. Udělal pro skauty hodně. Odvezl klády srubu až do Kelinek.

Veselou událostí toho roku byla moje, Pepíkova (Jachana) a Jarkova (Krause) účast na svatbě vedoucího skautů Ladislava Kobylky z Jevíčka, Horní Farní ul. čp. 176. Měl nevěstu z Gruny, kam jsme byli dopraveni osobním autem, dvouválcovou, vzduchem chlazenou Tatrou. Svátba byla bohatá a veselá i za lístkového systému. Přítomen byl i místno farář P. Gehr, německé národnosti, který přinesl ukázat zarámovanou a zasklenou část vězeňského oděvu s trojúhelníkem politického vězně a číslem. Přechal koncentrační tábor. Vedoucí Ladislav Kobylka, jinak „Brko“, pro nás něco znamenal. Vlastnil dvouválcový motocykl Harley.

Roku 1949 jsme pracovali pro společnost. Všichni z oddílu jsme se podíleli na sundávání pálených křídlic se střechy staré hasičské zbrojnice vedle fary, kde je dnes parčík s pomníčkem obětí II. světové války. Pod dohledem také vedoucího, hasiče Ladislava Jeřábka, la-

kýrníka, písmomalíře z Jevíčka, Koblížní ul. čp. 135 jsme si podávali křídlici po křídlici, jeden druhému, a poslední je skládal na upořádané hromádky. Hasiči chtěli na místě staré zbrojnice postavit novou, plány byly hotovy, začalo se s kopáním základů, a tu se narazilo na základy bývalého farního kostela sv. Mikuláše, zbořeného r. 1791. Státní památkový ústav stavbu zbrojnice zastavil. Hasiči si postavili hasičský dům mnohem větší naproti hřbitovu roku 1956.

Než jsme se od roku 1945 nadáli, přišel rok 1949 a organizace Junák-skaut byla v Československu zrušena. Majetek převzal stát.

Skautskou chatu ve Smolenském údolí si rozebrali svazáci odněkud od Svitav, a tam si ji pro SČM postavili. Pozemky převzal stát, to jest Město Jevíčko.

Pan učitel František Plech uměl poradit, stejně jako naslouchat

Dnes mají skauti pěknou klubovnu v Panském dvoře vedle sýpky. Chatu novou ve Smolenském údolí na místě původním, patřící Městu Jevíčku, si mohou půjčovat. Mají však vlastní tábořiště s pěkným vybavením u Trhonic blízko Jimřava, kde pravidelně táboří a vlastní devítimístný automobil, kterým se dopravují i mimo ČR.

Tento text přetiskujeme z archívních pamětí Františka Plecha, je evidovaný pod č. 438 a dokončen byl patrně v roce 2017, kdy skauti v Jevíčku vykazovali činnost ve třech oddílech. Ty pan učitel při své pečlivosti neopomenul zaznamenat pod čarou.

28. oddíl chlapecký „Petra Müllera“ - vedoucí Mgr. Petr Votroubek
18. oddíl dívčí „Veronica“ - vedoucí Štěpánka Rádková
88. oddíl chlapecký, roverů „Tečka“ - vedoucí Bc. David Plech

To není pohádka – to je skautský čin!

Přetištěno z časopisu Skaut Junák 1936, dvojčísla 7-8

Náš svaz z iniciativy bratra náčelníka Svojsíka a za vedení bratra Ing. Kendíka stará se horlivě o to, aby naše oddíly a sbory zabezpečily si klubovny a tábořiště. Při této akci dozvídáme se často zprávy o horlivosti a soběstačnosti místních činovníků. Jednu z nich pro příklad a povzbuzení otiskujeme.

Ke konci roku 1935 dozvěděl jsem se, že naše místočko v lese, oblíbené pro naše cvičení, má být prodáno a zalesněno úplně. Rozhodl jsem se, že zakoupíme sami tento les ve výměře asi přes tři míry pro Skauty v Jevíčku. Ale kde vzít 1.000 Kč, když pokladna sboru vlastně mi dluhovala 120 Kč? Podařilo se mi vzbudit nadšení pro tento podnik nejen u skautů a jejich rodičů, ale i u ostatních příznivců. A již 23. prosince 1935 byla sepsána kupní smlouva a podle této listiny pak majetek zaknihován.

Charizmatický skautský vedoucí Vojtěch Jelen v roce 1936

Nespojili jsme se však jen se zakoupením lesa, ale během prvního půl roku 1936 postavili jsme tam chatu, tábořiště, cvičiště, vykopali studnu 6 m hlubokou, zařídili pumpu, sprchy a umývárny. Chata má rozměry 7 x 10 m a je kryta břidlicí.

Je v ní kuchyň se spíží, kancelář pro vůdce tábora a krytá jídelna s verandou. Pozadí chaty tvoří březový les, do něhož je prozatím zasazeno přes 3.000 smrčků.

Dne 29. června 1936 byla naše rezervace slavnostně otevřena. Ze slavnosti zůstal čistý výtěžek 1.700 Kč. Tím jsme zabezpečeni pro léto.

A nyní bylo třeba zabezpečiti se i pro zimu! Podařilo se mi získati od městského úřadu místnost, kterou nám obec sama upravila na svůj náklad (asi 1.200 Kč) a zdarma nám ji propůjčila. Vnitřní zařízení a osvětlení provedli jsme sami. Vždyť představení filmu Sequoia vyneslo nám čistých 800 Kč!

Klubovna jest propůjčena skautům v uznání za jejich vzorné služby při všech cvičeních CPO, kdež jsou důležitým činitelem.

Ale ani na skautskou výchovu nezapomínáme. Ve dnech 3. a 4. dubna t. r. pořádán byl zde župní kurs pro rádce a vedoucí (instruktoři MLŠ). A tak náš sbor, který v roce 1933, kdy jsem jej převzal, čítal 7 členů a 50 Kč majetku, má nyní 90 členů a jmění asi 20.000 Kč.

Neoznamuji Vám vše to z důvodu, abych se vychvaloval, vždyť konal jsem jen svoji povinnost, **ale myslím, že i jinde dalo by se podobným způsobem získati mnoho. Dosud nesetkal jsem se v okolí s nikým, kdo by nevyšel Skautům všemožně vstříc a pozoruji, že Skauti získávají stále větší a větší obliby.**

Skautská chata ve Smolenském údolí v druhé polovině 30. let 20. století

Vzpomínka na Leoše Ondru, na učitele, který jevíčskému gymnáziu napsal báseň

Sám o sobě říkával, že je Leo, tedy velký lev. Měl rád poezii, a tak svým studentům často předčítal básně. Za vzpomínku na básníka a středoškolského profesora českého jazyka a literatury děkujeme Pavlu Kyselákovi.

Mezi mé oblíbené básníky a autory z malohanáckého regionu bezesporu patří i Leoš Ondra. Narodil se 17. ledna 1935 v Býkovicích v okrese Blansko. Do básnického nebe odešel v šedesáti letech dne 19. dubna 1995. Ve svých knihách Šobola po bráchovi a Kapičky vzpomínek jsem na něho vzpomenu hnedle dvakrát.

Leoš Ondra působil jako středoškolský profesor českého jazyka a literatury také na jevíčském gymnáziu, kde patřil mezi rázovité profesory.

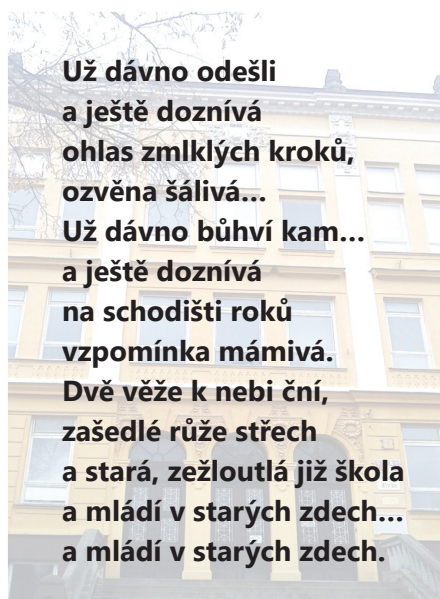

Leoš Ondra

vydal i několik básnických sbírek, které ovšem nechybí v mé domácí knihovničce. Poslední verše vyšly až po jeho smrti v roce 1996 pod názvem Vzpomínky na Leoše.

V roce 1967 věnoval jevíčskému gymnáziu, kde tehdy vyučoval, báseň pod názvem **Stará škola**.

Dovolím si ji ocitovat:

Závěrem mohu uvést, že i díky básníkovi a profesorovi Leo Ondrovi jsem se sám také „rozepsal“.

Pavel Kyselák, člen Obce spisovatelů ČR

Muřinoh gratuluje

třiaadvacátému vylosovanému poutníkovi,
který úspěšně doputoval za Krchomilkou.

Je jím **Jiří Kozický z Dobřan u Plzně**,
jemuž zasíláme knihu Muřinoh
a Krchomilka s věnováním autora.

Co leželo v šuplíku

Slovo editora

Je běžné a v žurnalistice naprosto normální, že ne všechny příspěvky autorů a dopisovatelů najdou vždy a v pravý čas žádoucí místo na příslušné straně tiskoviny. Často to přitom není způsobeno pouhou kvalitou či nevhodností doručeného příspěvku. Mnohdy prostě jen nezbude místo, a tak se třeba i nadevše poutavý a hodnotný článek, esej či úvaha ocitnou v šuplíku. A jelikož se dno našeho redakčního zásobníčku právě pod tíhou takovýchto příspěvků začalo již opovážlivě prohýbat, přicházíme s touto rubrikou. Inu tedy, co nám v šuplíku dřímalo? Po dlouhém roce opominání zveřejňujeme úryvek z korespondence Heleny Ulčové a ve Švédsku žijícího syna významného Jevíčáka - Ing. arch. Jaroslava Mackerleho.

Ruda B. Beran

Vzpomínka na Ing. arch. Jaroslava Mackerleho Helena Ulčová

Dáte mi jistě za pravdu, když řeknu, že nejlepší vzpomínky na někoho blízkého jsou ty osobní, živé. V době, kdy jsem psala článek o Ing. arch. Jaroslavu Mackerlovi (* 1913 - †1964), obrátila jsem se na jeho syna **Ing. Jaroslava Mackerleho jr.** do vzdálené ciziny, kde dlouhá léta žije se svou rodinou, zdali nemá k obsahu či formě článku připomínky.

Jeho e-mailová pošta mě velmi potěšila a ráda se s vámi o jeho vzpomínání podělím.

“Se zájmem jsem si přečetl váš článek o svém otci a byl jsem donucen myšlenkově se vrátit do mládí. Měl bych pár poznámek. Otec též spolupracoval s panem Makovičkou (akademický malíř), s prof. Soskou., když sbíral místní lidové písně (táta psal texty, prof. Soska noty). Těž s panem učitelem Továrkem (když psali knihu Moravskotřebovský okres). Otec navrhoval fresky na kostel v Úsobrně (jezdil jsem tam s ním na motocyklu). Navrhoval kulturní dům v Šebetově“.

Dále pak Jaroslav Mackerle jr. vzpomněl i na otcův první amatérský kreslený film v Československu Pejsek Čokl.

A následující mail posunul vzpomínky osobnějším směrem.

“Jen bych k mým výletům s otcem podotknul, že mě absolutně nebavily. Tehdy jsem byl ještě ‘jinoch’ a měl jiné zájmy. Minulost (historie) mě nikdy nezajímala a budoucnost v době, kdy jsem senior, není aktuální téma. S otcem jsem jezdil na staré velocette (anglický motocykl bez pérování) do Jaroměřic (za prof. Soskou), do Štěpánova (za paní Vácovou), do Vanovic (za paní Kalabusovou). Na stavby do Úsobrna (kostel) a do Šebetova (kulturní dům).

Dále na různé čerstvě zoraná pole hledat pazourky a případně staré mince (v lokalitách kostelíček a Víška). Další činnost se týkala vyměřování, jako například hradiště u Arnoštova nebo zříceniny Cimburk.“

Na závěr si autor vzpomínek Ing. Jaroslav Mackerle jr. posteskl, že po otci nezdědil jeho zájmy, a především schopnost jako je například kreslení.

Myslím si, že mnoho z nás je ve stejném rozpoložení, když zavzpomínáme na mládí. Co bychom asi změnili, kdybychom tehdy věděli, co víme dnes. Tedy i to, o co bychom se nejspíš zajímali a na co bychom se našich předků nezapomněli zeptat.

Ing. arch. Jaroslav Mackerle

Opasky vyšívané pavím brkem na Malé Hané

Kožené opasky jsou v tradičním odívání součástí převážně mužského oděvu a vyznačují se krajo-ovou růzností a pestrostí. Pás jako specializovaná oděvní součástka měl původně jen přidržovat kalhoty a chránit tělo. Později se ale stal ozdobou a jeho zdobný účel potlačil význam praktický. Kožené opasky se od 15. století zdobily cínovými, měděnými a nejčastěji mosaznými plíškami.

Později se začaly zdobit výšivkou pavím brkem, které se získávalo z ocasních per pávů. Jejich stvoly jsou dostatečně dlouhé, ohebné a lesklé, aby mohly být použity jako atraktivní a trvanlivý vyšivací materiál. Nejlepší jsou péra z pávů albinů a z jednoho brku lze nařezat 4 – 6 stejně širokých nebo zužujících se proužků. Brka pávic jsou pro zpracování příliš krátká.

K vyšívání do kůže se využívá také lněná nit nebo kožené řemínky. Mezi další zdobné techniky na opascích patří vyřazení plastického vzoru pomocí kovových razidel do navlhčené usně, dále rytí a lisování vzorů. Užívalo se i zdobení koženou aplikací a poslední módou bylo vyšívání granátky nebo skleněnými perličkami.

Kožený opasek dekorativně vyšívaný pavím brkem byl součástí mužského lidového oděvu 18. a 19. století. V oblasti Malé Hané jsou dnes tyto pásy nejčastější dochovanou oděvní součástí mužského kroje, a to díky odolnosti materiálu a vysoké estetické hodnotě výšivky. Vzhledem k tomu, že není v regionu doložena větší dílna, která by se této výšivce věnovala, lze předpokládat, že ji tvořili místní řemeslníci jen ojediněle a často byly opasky importovány ze vzdálenějších oblastí. Výrobou opasků se zabývali řemenáři, brašnáři, uzdaři i sedláři. Výrobky se dělaly na zakázku nebo se prodávaly na jarmarcích.

Byly šité buď jako rovný kožený pás, nebo častěji jako podélný kožený vak, do něhož se bezpečně ukládaly peníze a drobné předměty denní potřeby (klíče, nožik), popř. dokumenty a cennosti. Zastupo-

valy tak kapsy, kterých nebylo, nebo byly jen zdobné. U opasků šitých jako podélný vak byl obvyklý úzus nošení s kapsou vepředu a se sponou na pravém boku. Praváci si oblékali opasek tak, že konec pásu s dírkami směřoval k pravé straně nositele. Opasek zpravidla překrýval vestu, která bývala zapnuta až ke krku. Pás sice nemusel být nutným doplňkem slavnostního či obřadního kroje, zvláště pokud byl doplněn kabátem či pláštěm, ale z dochovaných fotografií a ze samotných opasků vyplývá, že sváteční pásy na Malé Hané představovaly nejdobnější a nejefektivnější prvek mužského kroje.

Byly zhotoveny ze širokého pruhu tmavé hovězí kůže a bohatě vyšívány bílým pavím brkem často v kombinaci s barvenými koženými pásky. Výšivka využívala vegetabilní ornamenty a jednoduché geometrické

prvky. K opasku byl pevně přišit přední vyšívaný kožený terč mandlového tvaru překrývající vstup do kapsy. Terč býval po obvodu zdoben i několika pásy geometrické a rostlinné výšivky. Mezi ornamenty byl zakomponován monogram nebo celé jméno majitele. Zejména opasky se jménem měly bohatý dekor pokrývající téměř celou plochu pásu.

Přestože je výšivka většinou poněkud hrubšího a rustikálnějšího charakteru oproti jemnému a hustému vyšívatí v jiných oblastech, svým provedením představuje každý pás osobitě mistrovské dílo. Opakující se složité komponovaný vzor ležaté kytice, stylizace květů a charakteristický rukopis evokuje myšlenku, zda se u některých pásů nejednalo o výrobky jedné dílny, resp. téhož mistra.

Některé pásy mívaly v koncové spínací části i rytou nebo vyřazenou výzdobu do kůže. Lze tak pozorovat určitá regionální specifika ve stříhu opasku, jeho provedení, použití materiálu, typu výšivky a ornamentu. Malohanácké opasky jsou tak jedním z mnoha dokladů bohaté a svébytné lidové kultury na Malé Hané.

Dalibor Badal

Historické čtení na pokračování – František Plech napsal o Mařině 1. díl

Dříve než se budeme věnovat historii a zajímavostem osady MAŘÍN, připomeňme si, proč byla také založena.

18. století bylo obdobím, kdy se šlechta snažila zbavit nevýnosného majetku – dvorů – ale i získat finanční prostředky za půdu, za pronájem dalších polností a pracovní sílu pro polní a lesní práci. Nevýnosné dvory „parcelovala“ na stejné díly osadníkům a zakládala nové obce – osady. Tak byla v roce 1790 po parcelaci vrchnostenského dvora Lichtensteinů v Zadním Arnošově založena severozápadním směrem v nadmořské výšce 525 mnm osada Mařín (dříve Mariendorf).

Jak tomu bylo v nám známém okolí:

R. 1711 budoval hravě František Michal Šubíř z Chobyně, pán na Jaroměřicích, silnici z Jaroměřic přes les Loupežník do Konice. Téměř v polovině cesty na vykáčeném lese založil obec Šubířov a v její blízkosti r. 1729 rozparcelováním dvora osadu Chobyně. Šubíř měl z prodeje trojnásobný zisk. První byl za vytěžené dřevo na stavbu roubených domů a k tavení železné rudy u Dzbele. Druhý tím, že větve pokácených stromů dal rozházet na vykáčeném pozemku, aby uschly a potom byly spáleny, čímž byl pozemek vyčištěn od nevhodných rostlin a navíc pohnojen. V září téhož roku tam dal zaset žito a výnos za prodané obilí byl vyšší než první za prodané dřevo. Třetí zisk byla úhrada za pozemek a další roční splátky.

R. 1729 hrabě Libštejnský z Kolovrat v Biskupcích rozparceloval nevýnosný dvůr „dvorek“ u lesa, rozparceloval pozemky a založil osadu dvanácti domků Libštejn s hájenkou z bývalého dvora. Osada r. 1950 získala Zálesí. Roku 1781 bylo zrušeno nevolnictví, lidé se mohli stěhovat do jiných obcí bez povolení vrchnosti, z vesnic do města odcházeli řemeslníci. V Jevíčku si kupovali parcely před hradbami, stavěli stejné řadové domky. Kdo měl dům delší, měl dvě parcely. Tak v letech 1781 – 1836 vznikla Okružní ulice IV. Byl to snad největší stavební ruch, protože domky rostly i v jiných částech dnešních Okružních ulic III., II., kde ze stodol vznikaly obytné domy.

R. 1786 parcelovali Petr Heřman a František Jindřich z Blümegenu nevýnosný dvůr – ovčín – ve Staré Rovni a pozemky rozprodali novým 22 osadníkům po 20 zl. Se zaplacením 10. zl. hned a zbytek ve třech ročních lhůtách po 3 zl. A 20 kr. K tomu roční stálý plat 6 krejcarů s možnostmi: pasením dobytka, sbíráním roští, větví, hrabání stělic v panském lese. Tak vznikla nová osada Nová Roveň. R. 1786 u Horního Štěpánova na pozemcích zrušeného kláštera Hradisko u Olomouce r. 1784, vznikla z popudu Náboženské obce, která pozemky spravovala, nová velká osada Pohora. R. 1789 parcelací vrchnostenského dvora vznikla pěkná osada Ludvíkov.

Pokračování přístě...

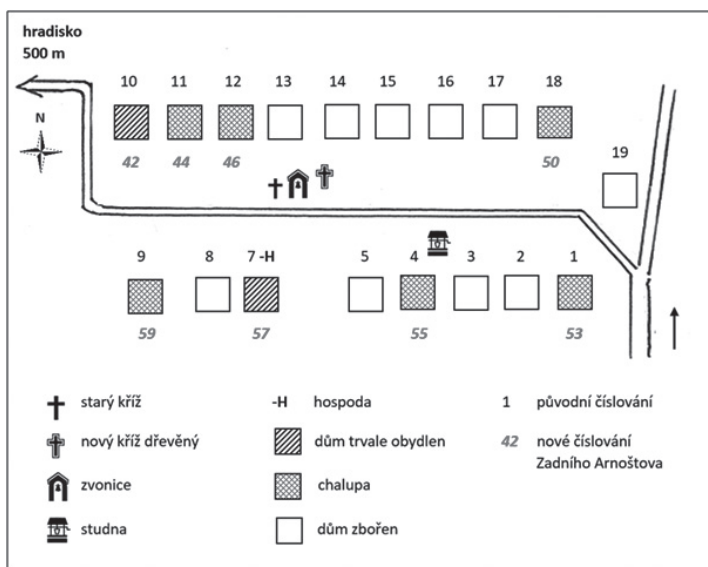
František Plech

Historické čtení na pokračování – František Plech napsal o Mařině 2. díl

V roce 1790 parcelací dvora Liechtensteinů v Zadním Arnoštově vznikly dvě nové osady Langendon (Lípa) 1 km severně Zadního Arnoštova a 2 km západně od Zadního Arnoštova osada Mařín.

Mařín - Mariánov-Mariendorf

Leží v nadmořské výšce 525 metrů a 500 metrů východně od staroslovanského hradiska. Pro zajímavost, jaké podmínky kníže Alois Liechtenstein z Moravské Třebové, novým osadníkům připravil: Prvních 14 osadníků každý dostal 17,19 arů stavebního místa na domek se zahrádkou. K tomu 138,64 arů zemědělské půdy, do nájmu k tomu 155,15 arů a 11,83 arů společných pastvin. Později stavěné domky dostaly pouze stavební místo se zahrádkou 7,19 arů. Celkem měla 19 domů. Jejich rozmístění zachycuje následující náčrt:

Počty obyvatel v Mařině:

1834	117
1900	122
1930	88
1946	2

Od roku 1950 je Mařín uváděn společně se Zadním Arnoštovem.

Staroslovanské hradisko

Dosud odborně neprobádaná pamětihodnost 500 m západně od osady Mařín na rozloze 12,24 ha kolem kóty 565 m n. m. Základ tvoří oválné centrum kolem kóty ohraničené valy 3 m vysokými, původně v délce cca 2 km. Od zmíněné kóty bylo vidět k Lanškrounu, až do Kladska. Povrchovým sběrem byly nalezeny části neolitických nástrojů, střepy tlustostěnných zásobnic z hlíny s tuhou. Na tenkostěnných střepcích je zdobení „klikatkou“. Hrubší keramika má mnoho společného s kulturou keltskou. Podle ní byly prasklé tlustostěnné nádoby spojovány a zpevňovány pomocí železných proužků, skobičkovitě zakončených ve vyvrtných otvorech prasklé nádoby. Nádoby byly keltským velmi podobné.

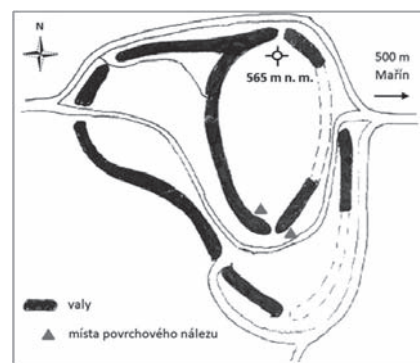
To, že hradisko Mařín bylo i střediskem a křižovatkou dávných obchodních cest, dokazují objevy vyježděných drah v lese, podobající se úvozům (Boris Novotný, Ing. Pavel BolinaPh.D.), aby spojovaly příhodnými místy v krajině místa tehdejšího osídlení. Uvedené „dráhy“ neměly nic společného se středověkými cestami, či současnými silnicemi. Přes hradisko vedla cesta z Brna, či od Brna – Letovice – Mařín – Moravská Třebová do Kladska, druhá z Moravy od Olomouce přes Duranu, Jevíčko -Mařín – Litomyšl do Čech. Cesta od Letovic po Mařín překonávala jediný vodní brod u dneš-

ního Malonína. Od brodu vedla lesem k hradisku. (Hradisko bylo snad obydleno v době založení Jevíčka ve 13. století, les „Branerwald“ náležel Jevíčku, městu královskému.)

V posledních padesáti letech jsem hradiskem provázal řadu vědeckých pracovníků a neměli všichni stejný názor, ale existenci jeho v dávné minulosti i důležitost v krajině vždy potvrdili.

Pokračování přístě...

František Plech

Informace pro všechny, kteří mají doma kočku nebo kocoura

Nejen naše obec, ale i okolní města a obce se potýkají s problémem výskytu volně žijících koček. Tyto kočky bývají často nemocné, hladové. Nejen, že na ně bývá smutný pohled, ale mohou také přenášet vážné nemoci na kočky chované u rodinných domků.

Navíc pokud máte doma nekastrovanou kočku nebo kocoura můžete se díky těmto volně žijícím kočkám dočkat ne vždy chtěného vrhu. V případě, že nám kočka zabřežne a porodí kotata, vyvstává před námi problém, co s nimi. Bohužel i dnes se v případě porození nechtěných kotat stále potýkáme s metodami, které jsou nezákonné. **Možná ale ne všichni z vás ví, že podle zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu proti týrání zvířat (dále též „zákon“) je bezdůvodné usmrcení zvířete zakázáno.**

Nikdo nesmí bez důvodu usmrtit zvíře. V § 5 odst. 5 zákona jsou uvedeny zakázané metody usmrcování zvířat, mezi které patří například utopení a udušení. Utrácení smí provádět pouze veterinární lékař případně zletilá osoba pod odborným dohledem veterinárního lékaře. V případě porušení zákona hrozí sankce. Za přešůpek spáchaný fyzickou osobou v tomto případě hrozí sankce až do výše 1 000 000 Kč, u právnických a podnikajících fyzických osob až do výše 3 000 000 Kč. Kastrace vašich kočiček neřeší jen otázku nechtěného vrhu, ale i problémy zdravotní.

Jedná se o jednoduchý zákrok, který má tyto další výhody:

- Kastované kočky jsou zdravější a dožívají se delšího věku.
- Kastrace je účinnou prevencí před řadou zdravotních problémů.
- U zvířat kastovaných je eliminováno riziko výskytu nádorů a infekce mléčné žlázy a pohlavního aparátu. U nekastovaných koček je v pozdějším věku častý zánět dělohy. Matky s infekcemi nemocemi je předávají dál na svá kotata. Navíc březost a porod také nejsou pro zvíře bez rizik.
- Kastování mazlíčků jsou přitulnější.
- U kocourů předejdete běžnému chování samců – značkování, touhy a šarvátky s jinými kocoury. Při soubojích dochází k přenosu onemocnění jako je virová kočičí leukémie a FeLV/FIV. Dále mají častěji infikované hnisavé rány po pokousání jiným kocourem.
- Kastování kocourů se většinou soubojům vyhýbají. Z důvodu tuláckého způsobu života nekastovaných kocourů jsou u nich častější úrazy způsobené autem.
- U koček předejdeme mrouskání a jinému chování, které jinak zvíře frustruje (vhodné především u koček chovaných v bytě).
- Další výhodou je úspora peněz i času – je levnější nechat zvíře kastovat, než se starat o vrh.

To, že kočkám a kocourům kastrace škodí je pouhý mýtus.

Jana Fabiánová, MěÚ Moravská Třebová

Historické čtení na pokračování – František Plech napsal o Mařině 3. díl

Mařín byl přiřazen do Křenova a tamtéž i přiškolen, i když jako osada patřil k Zadnímu Arnoštovu. Počet padlých v 1. světové válce:

Mařín3 (1914 Frenzl Alois, 1915 Neubauer Johann, 1920 Heger Ludwig /Brno/)

Zadní Arnoštov, Lípa (Langendon) a Víška cca 48
Jevíčko 51

10. října 1938 byly do Sudet a tím do Německa připojeny obce Zadní Arnoštov, Langendon, Mařín, Křenov, Dlouhá Loučka, Víška a Chornice. Toho dne večer ve 20 hodin byl Křenov obsazen říšsko-německými oddíly Wehrmachtu za velkého jásotu obyvatel. Štáb se ubytoval v prázdné budově fary, protože místní farář P. Alois Pospíšilík 8. října 1938 faru opustil a přestěhoval se do Velkých Opatovic. Náhradou přišel p. Franz Winter, kooperátor z Kunčiny a farnost se rozšířila o obce Zadní Arnoštov, Langendon a Mařín. Farnost Křenov změnila děkanství z Velkých Opatovic na Moravská Třebová dnem 1. listopadu 1938.

Nový farář P. Franz Müller nastoupil až 17. dubna 1940. I když byl Zadní Arnoštov a Langendon z Jevíčka vyfařen, zesnulí z těchto obcí byli pochováni stále na hřbitově u kostelíčka sv. Bartoloměje za Jevíčkem s německým obřadem. K tomu třeba přidat, že v území Sudet došlo od 1. května 1939 k „odluce církve od státu“ a občané dle příjmů církvi platili. Osvobození od placení byli nezaměstnaní, odkázaní na veřejnou práci, cizozemští sezónní dělníci, branci, pokud vykonávají dvouletou aktivní brannou povinnost, dobrovolně dle

sloužící vojáci, poddůstojníci, důstojníci a jejich manželky, ale vojáci v záloze, na dovolené, jsou povinni již platit.

Statistické údaje k počtu obyvatel a domů.

Nejprve tabulka k srovnávání počtu domů/obyvatel roku 1834 podle údajů na mapě politického okresu Moravská Třebová z r. 1882:

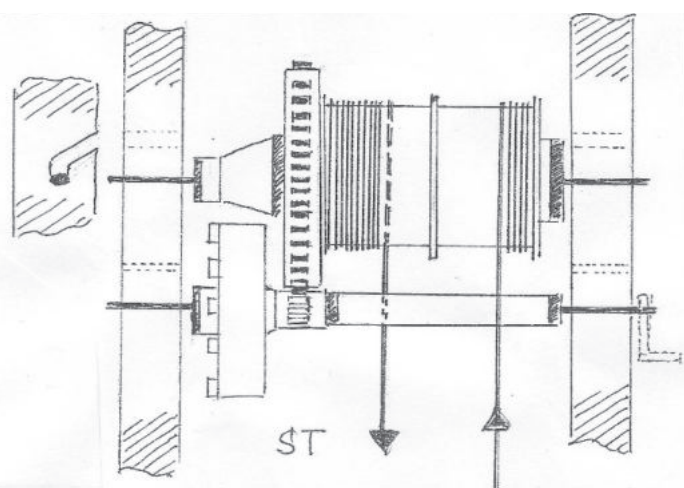
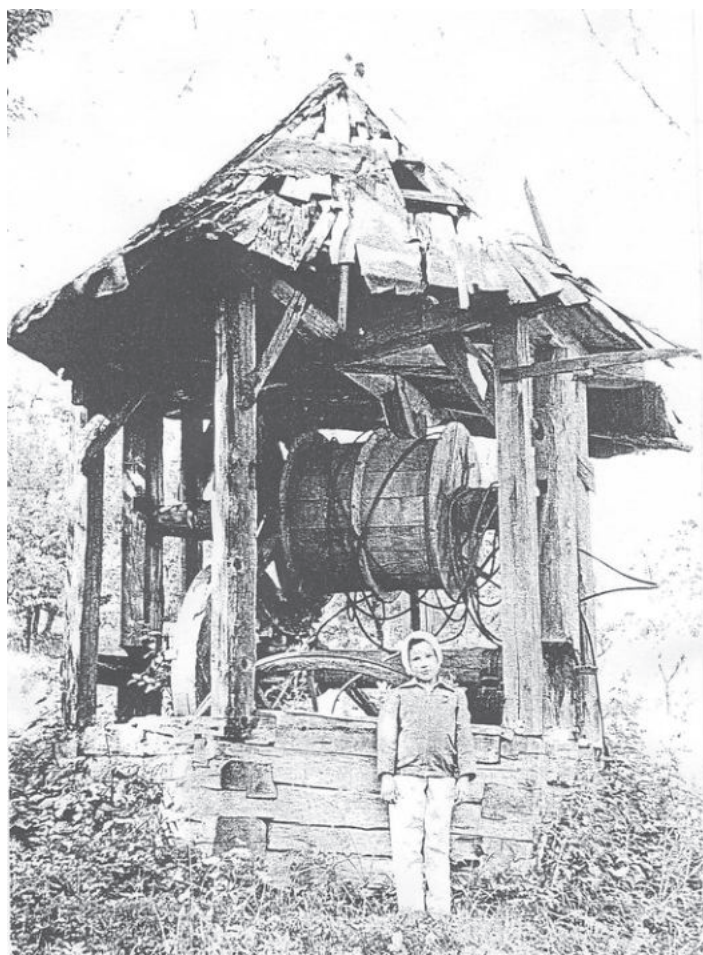
Obec	Domů/ obyvatel	Obec	Domů / obyvatel
Zadní Arnoštov	66/573	Janůvky	40/305
Langendon	16/114	Šnekov	33/201
Mařín	19/117	Březiny	78/575
Celkem	101/804	Víška	50/363
Přední Arnoštov	55/436	Chornice	138/927
Dlouhá Loučka	175/1590	Jevíčko	397/2884
Křenov	100/778		

	1900	1930	1946	2002	2005	2007	2008
Zadní Arnoštov domů	74	76	79	(32)	-	-	-
obyv.	533	483	(16)	69	58	67	67
Lípa domů	20	19	19	2	2	2	2
obyv.	125	89	-	2	2	2	(2)
Mařín domů	19	18	18	8	8	8	8
obyv.	122	88	?	1	-	5	(5)

K existenci rumpálové studny na Mařině.

Rumpálové dvouosé zařízení nad sedmdesátimetrovou studnou bylo jediným zdrojem pitné vody. Hloubení studny do 30 metrů bylo dokončeno v roce 1793, později byla značně prohloubena na dnešních 74 metrů. Do hloubky původních třiceti metrů je studna vyzděna lomovým kamenem. Železné jsou osy a dřívě i lana na velkém bubnu. Zajímavé jsou zářezy v nosném trámovi k nasazování jednotlivých os. Klika na dolní ose je pozdějšího data. Prvně se soukolí uvádělo do pohybu otáčením dřevěného kola s úchytkami. Dřevěné palce horního kola zapadaly do vysekaných otvorů dolní osy. Bezpečnost jednotlivých součástí zabezpečovalo šest obručí. Do doby obnovy rumpálu na Mařině stálo soustrojí u rekreačního objektu „Eden“ 2,5 km za Jevíčkem před Odborným léčebným ústavem.

František Plech

Fotoaktuality

Osmáci ze ZŠ Jevíčko absolvovali lyžařský kurz s ročním zpožděním

Město zadalo přípravu dokumentace pro komplexní rekonstrukci ulic Zadní, Příční, K. Appla, která by mohla začít v roce 2023

Ocenění sportovci okresu Svitavy z Jevíčka Natálie Zikmundová a David Huf

Rekonstrukce kina Astra

str. 8

Restaurování palných zbraní z inventáře Městského muzea Jevíčko

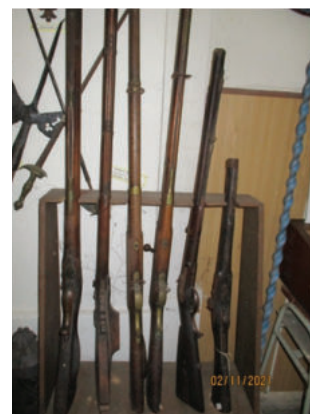
Po dohodě se zřizovatelem se městské muzeum každoročně snaží ve svých sbírkách vytipovat sbírkové předměty, které je potřeba zrestaurovat. S tímto návrhem a podporou vedení města se obracíme na grantové programy Pardubického kraje. Tedy nejen o příspěvek na restaurování sbírkových předmětů, ale i o příspěvek pro mobiliář (výstavní vitríny), který je v podstatě již samotným muzejním exponátem. Ale vraťme se k letošnímu výběru. V muzeu se nachází již jen zbytek zbraní, ať sečných nebo palných. Podle zápisů z počátku muzejní činnosti v Jevíčku (1898 až 1925) se ve sbírkách nacházelo cca 80 položek předmětů, které byly označeny jako zbraně (mezi tím i lovecké tesáky, nože, bodla, bambitky, šavle, halapartny, dlouhé pušky), pak následovala různá příslušenství (náboje, střepiny, vácčky na prach, tašky na náboje a další). Do dnešních dní se zachovalo v muzeu 6 kusů dlouhých palných zbraní.

Při jejich bližším prohlédnutí jsem zjistila, že pažby u některých exemplářů jsou napadeny červotočem, kovové části, jako hlavně, jsou rezavé a mechanismus zámků poškozen. Přesto jsou na nich krásné vypracované detaily, malé dřevorezby na pažbách a propracované patky pažeb, nebo drobné detaily a štítky výrobních firem.

Tyto sbírkové předměty pochází od jevíčských občanů, kteří je darovali v minulém století muzeu. Tyto zbraně mají, jako sbírkové předměty, zajisté svoji vypovídací hodnotu. Nejedná se jen o příklady využití zbraní v armádě, kam bychom mohli zařadit třeba pruskou pěchotní pušku značky „Dreyse“, ale i pro účely sportovní a lovecké, jako například dvě perkusní terčovnice nebo kulovnici. A právě na tomto místě bychom se mohli zmínit o zálibě jevíčských měšťanů z druhé poloviny devatenáctého a první poloviny dvacátého století.

V „Pamětech“ Jana Vrbického se hovoří o „Střelnici“, objektu záměrně vybudovaném v severovýchodní části města po roce 1840 pro uspokojení zájmů občanů - tedy pro střelbu do terčů. „Střelnice“ nesloužila jen pro zálibu střelby úzkému okruhu zájemců. Byl tu vybudován i hostinec, a proto objekt a jeho okolí bezprostředně za městem sloužilo jako výletní místo pro občany celého města. Provozovatelé byli zřejmě velmi podnikaví, protože u „Střelnice“ vybudovali i malé lázně sestávající se ze šesti kabin s dřevěnými vanami a kotlem na ohřev vody. Činnost střeleckého spolku ve „Střelnici“ později pro nezáměr mladších ročníků skončila, a to v roce 1910. Objekt chátral a v roce 1926 byl přestavěn na obytné stavení. Pokud má čtenář zájem o bližší informace o střeleckém spolku, může se začíst i do knihy „Jevíčko v letech 1848–1918“, autora Jaroslava Pinkavy. Tato publikace uvádí další detaily o existenci původního střeleckého spolku.

Vraťme se ale zpět do dnešních dnů a k podstatě záměru muzea. Navrhla jsem soubor palných zbraní k restaurování a obrátila se na odborníky z oboru restaurování zbraní. Původně zaslané fotografie zbraní i jejich detailů však nebyly pro restaurátory dostačující. Následně jsme se dohodli, že osobní prohlídka zbraní je nezbytná, jak pro objektivní posouzení jejich stavu, tak pro jejich bližší určení. Zbraně byly proto odvezeny do restaurátorské dílny Technického muzea Brno k posouzení. A zde je na místě dát slovo odborníkům, kteří své poznatky shrnuli do konzervátorské - restaurátorského záměru, který je i součástí žádosti o poskytnutí dotace z prostředků Pardubického kraje v programu péče o muzejní sbírky. Posudek zjevného stavu zbraní je tedy stručně následující: poškozené

Okénko radních

V projektu přestavby a rekonstrukce požární zbrojnice jsme za polovinou

V létě tohoto roku budou dokončeny rozsáhlé stavební úpravy a opravy požární zbrojnice, které jsme zahájili na jaře loňského roku. Přestavba a rekonstrukce se dotýká celého objektu, a zatímco v případě garáží a zázemí jednotky se jedná o novostavbu, v administrativní a školící části se řeší zejména rekonstrukce interiéru. Kromě činnosti SDH a práce s hasičskou mládeží bude v těchto prostorách probíhat také odborná příprava členů výjezdové jednotky JPO II. Protože o výjezdové části zbrojnice jsme naše čtenáře už v minulých číslech zpravodaje informovali, zaměřím se nyní na stávající část budovy. Kromě opravy omítek, podlah, dispozičních úprav přiček, výměny dveří, zárubní a topných těles vč. rozvodů, dojde v rámci revitalizace vnitřních prostor také ke kompletní obnově silnoproudé i slaboproudé elektroinstalace v objektu, která je řešena samostatným projektem. V rámci realizace dojde i ke snížení a zateplení stropů s novými svítilny.

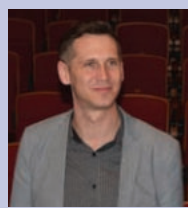
Stávající prostory neprošly od sedmdesátých let minulého století zásadní rekonstrukcí, a proto město Jevíčko přistoupilo z důvodu snížení energetické náročnosti budovy a celkové modernizace k těmto stavebním úpravám, které vycházejí z požadavků sboru, jednotky a doporučení stavebního dozoru.

Na akci bylo zastupitelstvem schváleno poskytnutí finančních prostředků z rozpočtu města ve výši 2,9 mil Kč bez DPH, přičemž podobně jako u výjezdové části se snažíme zajistit spolufinancování z dotačních zdrojů. Konkrétně je již potvrzena dotace 200 tis. Kč přes Místní akční skupinu MTJ, o 1,5 mil. Kč byl požádán Pardubický kraj. Důležité je zmínit, že podstatnou část demoličních a pomocných stavebních prací provádí členové sboru a jednotky brigádnickou formou ve svém volném čase, za což jim patří poděkování. Za spolupráci při koordinaci činností děkuji starostovi sboru J. Bidmonovi a veliteli jednotky S. Ducháčkovi.

Měsíční přehledy o výjezdech jednotky za uplynulý rok si můžete prohlédnout na webu města. Naše jednotka je zařazena jako JPO II/1, což znamená, že zajišťuje výjezd jednoho družstva o počtu 1+3 do pěti minut od vyhlášení poplachu. Věřím, že díky zkvalitnění

zázemí a prostředí požární zbrojnice dojde v budoucnu k personálnímu posílení jednotky z řad mladých hasičů a zákonná povinnost obce na poli požární ochrany a krizové pomoci bude nadále zajišťována ve vysokém standardu jako doposud. Kromě poděkování přeji všem zasahujícím hasičům, aby řešení všech mimořádných událostí mělo pro ně a postižené šťastný konec, byť moje přání vyznívá až idealisticky.

Pro zdárný průběh celého projektu je také důležité, že první prosincová kontrola provedená pracovníky Regionálního centra IROP Pardubice dopadla v pořádku a bylo při ní konstatováno, že realizace projektu probíhá v souladu s pravidly dotačního programu. Po dokončení probíhajících stavebních prací před námi do budoucna bude ještě stát otázka rekonstrukce oplocení dvora z ulice K. H. Borovského, který bude mimo jiné využíván pro parkování vozidel hasičů přijíždějících k zásahu. Nejdůležitější však je, že tato důležitá infrastruktura města projde radikální modernizací a po

stavební stránce nebude vyžadovat na dlouhou dobu zásadní investice.

*Teplé a povzbudivé jaro přeje nám všem
Miroslav Šafář*

Pokračování ze str. 1

dřevěných částí červotočem, kovové materiály poškozeny korozí a s tím související nefunkčnost. Následně bylo dohodnuto provést nejnnutnější opravy pažeb a zamezení jejich další poškození červotočem, provést vyčištění a zakonzervování kovových částí, přiznání všech pohledových prvků (ozdobné vyřezávání či vlysy) a původních štítků či označení výrobce. Je též dohodnuto, že u zbraní nebudou doplňovány chybějící části (součástky zámků či vytěrky, pokud u zbraní nebyly). Zbraně zůstanou nadále nefunkční, pouze jako připomínka jejich působení ve válečné době nebo k uspokojování zálib měšťanů. Předpokládána hodnota restaurátorských prací byla stanovena na 115 tis. Kč, z nichž, věrme, více než polovinu pokryjí dotační prostředky.

Mgr. Helena Ulčová, vedoucí muzea

Aktuální informace o počtu obyvatel

Počet obyvatel k 31. 12. 2021: 2748 (Jevíčko 2684 a Zadní Arnoštov 64)
Počet lidí odstěhovaných: 55
Počet lidí přistěhovaných: 42
Počet narozených dětí: 37
Počet úmrtí: 30
Počet sňatků: 24
Nejstaršímu občanovi Jevíčka bylo v roce 2021 97 let

Společenská rubrika

Blahopřejeme občanům Jevíčka, kteří v měsíci březnu 2022 oslaví významné životní jubileum

Marie Nejedlá

Marie Křupková

Vojtěška Šimková

Květoslava Dvořáková

Miloš Vykydal

Jana Hronková

Miloslav Macoun

Anna Schneiderová

Marie Gerišová

Marie Bulíčková

Karel Heger

Marie Šulová

Drahomíra Kobelková

Žádná slova nemohou vyjádřit
náš zármutek...

Dne 21. 2. 2022

uplynul rok od úmrtí

pana

Jiřího Grünwalda.

Děkujeme všem,
kteří s námi vzpomenu,
manželka Marie, dcera Iveta
a syn Leoš s rodinami.

Fotoaktuality

První květnový víkend patřil opět mladým cyklistům z celé Evropy

...a také pěveckým sborům, které rozzevručely bývalou synagogu

Při stavbě cyklostezky došlo i na archeologické nálezy z raného středověku

**Připravujeme
rekonstrukci
ul. Kostelní**

str. 2 - 3

Návštěva výstavy RML „Mincovní poklad z Vysoké“ stála za to

Archeologický výzkum a jeho realizací získané nálezy vzbuzují u široké veřejnosti zájem. Natož pak v případě „depotu“ jinak v tomto případě řečeno mincovního pokladu. Náhodný objev většího počtu mincí (200 kusů) byl nálezem a poctivým oznamovatelem v jedné osobě učiněn před dvěma lety u obce Vysoká. A v tomto okamžiku začal archeologům závod s časem, jednak, jak ochránit lokalitu s nálezem před „zájmem nezvaných výzkumníků“ a pak také, jak zajistit její průzkum. A to ještě netušili, co vlastně vše bude předmětem započatého výzkumu a následně nálezů. Součinnost musela vzhledem k hodnotě nálezů poskytnout i Policie ČR.

Podívejme se na časový sled událostí: nálezce přijel za archeology do Jevíčka, v době, kdy byl prováděn záchranný archeologický průzkum v ulici Barvířská v rámci výstavby obecního bytového domu, tj. v červenci roku 2020. Následovaly práce v terénu a v roce 2021 bylo s nálezem dále odborně pracováno: čištění a konzervování, numizmatické určování a další práce s tím spojené. Celkem bylo nalezeno 7099 mincí různých hodnot, použitého mincovního materiálu, ražeb a dalších rozličností. Mince byly

zařazeny většinou do období 16. a 17. století, ale našlo se i pár z 15. století. Jak při vernisáži uvedl ředitel litomyšlského muzea, Mgr. René Klimeš, za nalezené mince si vlastník ve své době mohl koupit pěkný dům nebo třeba 70 krav.

Zúčastnila jsem se vernisáže výstavy „Mincovní poklad z Vysoké“ 29. dubna spolu se zástupcem města Jevíčka Mgr. Miroslavem Šafářem. Mohu vám říct, byl to zážitek, a to nejen pro odborníky z řad numizmatiků. Jako malou „ochutnávku“ uvedu několik podrobností z mincovního depotu: dukáty – Nizozemská republika 1606 -1650, dukáty – Benátsko 1578 - 1585, mírový dukát města Norimberk 1635, pražské groše (ražby z let 1471 – 1596), ale nejvíc bylo grošů tzv. bílé ražby (z let 1573 - 1619) a grošů tzv. třikrejcarových. Tolary byly stříbrné, několik mincí zlatých. Nejstarší je však polský půlgroš Vladislava II. Jagellonského z let 1431–1434.

Návštěvníci výstavy si mohli prohlédnout ražby z různých mincoven pomalu z celé Evropy. Mince pocházejí z velkého území – od Benátek po Litvu, od Nizozemí po Sedmihradsko. Pro ty, kteří si nedovedou představit výše uvedené poslouží určitě několik názorných fotografií. Výstava bohužel trvala pouze do 15. května 2022, ale věřím, že to nebyla poslední prezentace tohoto nálezů. Zástupci regionálního muzea v Litomyšli plánují ještě letos v obci Vysoká vznik informačního panelu týkajícího se nalezeného pokladu. Zdejší louka odkryla poklad, jehož hodnota přesahuje hodnotu deseti milionů. Zajímavé informace naleznete také na webu Svitavského deníku.

*Mgr. Helena Ulčová,
vedoucí městského muzea*

**Scudo (140 soldů), Benátsko,
Giovanni Corner, 1625–1629, Benátky**

Okénko radních

Jevíčko archeologům zaslibené

Titulní stránka červnového zpravodaje se blýská unikátními mincemi z Vysoké, ale pozorný čtenář jistě zaznamenal ve fotoaktualitách informaci o probíhající archeologické výzkumu v tělese budoucí cyklostezky do Velkých Opatovic. Opět jsme kopli do země a opět mají archeologové žně.

Na pláni se rýsují obrysy raně středověkých obydlí – kúlových staveb, sídlištních jam, které byly pravděpodobně součástí zaniklé vesnice. Ta mohla být podle četných nálezů zvířecích kostí v místě jedním z hospodářských zázemí vznikajícího města. Dataci do 12. století bude nutno ještě ověřit, avšak archeologové z Regionálního muzea v Litomyšli opět úspěšně odkrývají další střípek středověké historie Jevíčka.

To, že Jevíčko obývali lidé odnepaměti, dnes víme jistě, svědčí o tom četné archeologické nálezy napříč všemi významnými historickými epochami. V okolí Jevíčka nalezneme doklady o lidské činnosti z dob, kdy toto území obývali Keltové vytlačovaní ještě před přelomem věků Germány, kteří zase v období Markomanských válek museli snést bezprostřední přítomnost římské vojenské síly. A po nich přišli Slované, jejichž potomci v kraji, přes který od nepaměti vedly významné migrační a dopravní trasy, zůstali. Výzkumy Freisingovy při stavbě německé dálnice Vratislav – Vídeň však s jistotou prokazují i dálnější přítomnost pravěkého osídlení.

Proto cítíme určitý dluh vůči našim občanům i návštěvníkům královského města v oblasti prezentace nejnovějších poznatků z oblasti archeologických bádání a zpřesňování obecně známých historických faktů. První vlašťovkou by mohl být plánovaný vznik Centra římsko-germánské archeologie v Jevíčku pod zkratkou CERGA v prostorách v bezprostřední blízkosti stávajícího muzea. Že umíme nechat ožvít historii, jsme již prokázali v rámci Roku římsko-germánských válek na Malé Hané, který vrcholil na přelomu května a června 2019 festivalem Jevíčkovění a třídním maratonem tematických akcí pro školy

širokou veřejnost. Nyní ve spolupráci s našimi přáteli z Univerzity Hradec Králové a Archeologického ústavu AV Brno vymýšlíme koncept expozice z doby římské.

Zda záměr dojde svého naplnění nezáleží pouze na nás, ale pevně věříme, že v době zahájení další sezóny archeologického bádání prof. Droberjara, centrum otevřeme. Aktuálně je v přípravě prezentační materiál mapující přítomnost římských legionářů v Jevíčku navazující na skládačku o Germánech vydanou pod hlavičkou CERGA již v loňském roce. Závěrem bych naše čtenáře velice rád pozval ke shlédnutí nového třiminutového propagačního filmu o Jevíčku, který naleznou na našem webu v sekci „Videogalerie“. Letecké snímky Jevíčka pořízené z dronu pro nás profesionálně zpracoval pan Jaroslav Horák a stojí za podívání.

*Pohodové léto přeje
Miroslav Šafář*

Společenská rubrika

Blahopřejeme občanům Jevíčka, kteří v měsíci červnu 2022 oslaví významné životní jubileum

Ladislav Vašíček

Dana Hotařová

Ludmila Novotná

Pavel Dostál

Ludmila Hrubá

Marta Šilhánová

Antonie Šudáková

Jarmila Slechanová

Architektonická studie pro rekonstrukci ulic Kostelní, Horní Farní, Komenského náměstí

Vážení občané,

chtěli bychom Vás informovat o zpracování studie opravy ulic Kostelní, Horní Farní a Komenského náměstí a případně požádat o Váš názor k návrhu.

Úvodem musím říct, že zastupitelstvo města schválilo zpracování architektonické studie v roce 2021 prostřednictvím výběrového řízení, kdy tuto zakázku získal Ing. et Ing. arch. Jan Vrbka, mladý brněnský architekt, pocházející z rodiny Vrbků z Jevíčka na Malém náměstí. Pan architekt má tedy na Jevíčko osobní vazbu a často jej se svojí rodinou navštěvuje, proto měl dostatečný prostor tuto nejstarší část města v klidu procházet a vstřebávat podstatné aspekty. Finální studie vznikla ve spolupráci s jeho kolegy ze studia TheBüro Ing. arch. Jiřím Jurenkou, Ing. arch. Romanem Štrnadem, dopravním inženýrem Ing. Tomášem Hrubanem a krajinným architektem Ing. Danielem Matějkou, PhD.

Záměr opravit ulice vychází samozřejmě z jejich neutěšeného stavu, stáří inženýrských sítí a také připravovaného záměru společnosti ČEZ, která plánuje letech 2024-2025 přeložení horního vedení do kabelového zemního vedení od trafostanice na ulici Okružní I po trafostanici v ulici Dolní Farní. Naším záměrem je tedy obnovit veškeré podzemní sítě – vodovod, kanalizaci, veřejné osvětlení a využít záměru společnosti ČEZ k uložení vedení do země. Současně jsme vstoupili do jednání s Pardubickým krajem, který je vlastníkem pozemku a komunikace v ulici Kostelní a projednali jsme podílení se na uvedené investici spolufinancováním povrchů této krajské komunikace z krajského rozpočtu, kde jsme v tomto směru byli právě Pardubickým krajem požádáni o zpracování studie, na základě níž by následně společně s Pardubickým krajem vznikl realizační projekt pro komplexní opravu Kostelní ulice s vazbou na Komenského náměstí a Horní Farní. Předpokládaný termín realizace je předběžně stanoven právě na roky 2024 – 2026, kdy prioritu by měly ty úseky, kde bude svoji investici realizovat společnost ČEZ.

Uvedené ulice tvoří nejstarší a nejhodnotnější část historického jádra města, kde se nachází současně velké množství kulturních památek a dominant města. Naším požadavkem bylo tedy jednak potvrzení historické hodnoty středu města, snížení dopravní zátěže v uvedených ulicích, zejména těžké dopravy včetně autobusů a současně zlepšení podmínek pro kamenné obchody v ulici Kostelní, které mají dnes ztl-

Komenského náměstí

Milí čtenáři,

příslovně rovnici, že kdo nic nedělá, nic nepokazí, musí dát za pravdu i ten nejpřísnější hnidopich. Neznám jednoho rozumbradu, jenž by tuto banalitu rozporoval. Dojde-li nicméně na lámání sebemenšího krajíce chleba, dokážeme i z jediného zapečeného chlupu nadělat zlověstné důtky. A navíc - jako by vůbec nebylo jednoho metru! Jednomu projde i připálený blaf, zatímco druhému dokážeme nasypat na hlavu klidně celou pepřenku, již má být vonící skýva dochucena. A důvod? Mnohdy prkotina.

S postupujícím časem mne tato nepřistojnost a neobjektivita čím dál víc otravuje. Ne že by přitom nebylo úniku. Pořád máme přec k dispozici patřičné části těla, které lze vystavit polibku! O to až tak nefičí. Toť praktika jednoduše samospásná. A v důsledku bezpochyby efektivní. Nicméně nebudme cyničti. Držme si nad zlořádem nadhled.

Cením si velice všech slušných a přímých recenzentů, kterým bych chtěl touto cestou anonymně poděkovat. Chvála bohu nevymřeli. Upřímný dík patří každému, kdo na faktickou chybu informátora dokáže upozornit v první řadě jeho samého a nemá vtíravou potřebu zjištěné zaškobrtnutí jakkoli veřejně rozmazávat. Chyba je zkrátka tu, ať už způsobená vynucenou nepozorností, zálužností internetu nebo čímkoliv jiným. Nuže klopytnutí odhalme, přiznejme a dle možnosti narovnejme.

To ovšem nesouvisí s naším gruntem problému, s orškem reality éry postfaktické, v níž samozvaným kritikům nejde začasť o soudy objektivní. Již dokonce ani o žádnou z forem realismu, jež by vycházela z kritického poznávání skutečnosti. Objektivita a férová noblesa berou v nových časech za své. Stejně jako zavedený řád věcí. Jako by zničehonic jsme se ocitli v realitě virtuální, tedy v prostředí bez pevné půdy pod nohama. A člověk se už proto ani na ten zadek neposadí! Přitom ne že by nebylo před čím. Ba naopak. Zírat nestačíme. Senzace střídá senzací, pomluva pomluvu a pravdu máme nakonec výhradně každý tu svoji. Pohříchu takovou, aby štymovala s našimi ambicemi a záměry. Paf by dnes zůstali možná i rozliční představitelé filozofického skepticismu. Kdo by se momentálně zabýval jejich průsečíkem poznání mezi pravdou a domněnkou. Kdepak ty fóry, dnes už se přeci „domnívají“ leda snilkové.

Přitom hmatatelný poznatek, řekněme pravda, se stává tím tolik nezbytným a potřebným příběhem, teprve je-li opředen fantazií zprostředkovatele. De facto domněnkou, jež obvykle vychází z životních zkušeností a nabytého poznání. Zrozený příběh nevisí ve vzduchu prázdnou. Bývá článkem pomyslného řetězce, jenž může představovat ledacos. V čase kupříkladu paměť historickou. Ba na čem jiném lze tuto dedukci lépe objasnit než právě na tom, z čeho vycházíme a čerpáme. Notabene ani věhlas našich královských panovníků nestojí na jejich hrobech, nýbrž na jejich životech! O co je příběh silnější či originálnější, o to větší a nesmrtejnější se obvykle jeví jeho protagonista. Přičemž ti vyvolení bývali v běhu času dokonce glorifikováni aureolou.

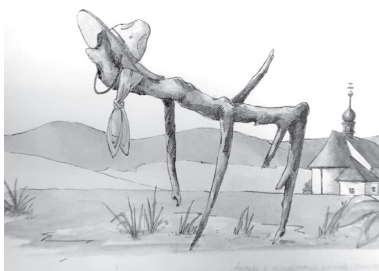
A dojit můžeme až k otázce kruciální. Jsou tedy všechny příběhy a události, jež tvoří naši dějinnou identitu, od 'a' po 'z' sakumpikem pravdivé? Jistě nikoli. Mnohé jsou arci nedotknutelné, to sice ano, ale čert ví, kolik by za ně z řad jejich panošů strčilo ruku do ohně, kdyby mělo světlo boží následovat.

O osudech a příbězích zcela vykonstruovaných či úmyslně a cíleně zmanipulovaných se ani nebavme. Ty raději vynechme. Budme nad věcí. Předpokládejme, že v kolektivních pamětech místních, kde se na-

přič generacemi všichni znají a jeden druhému vidí do talíře, mívá lež přece jen podstatně kratší nohy. A úniku tu až tolik nebývá. Vždyť co si nechá jeden o druhém nakukat, když ho zná sám nejlíp! Přičemž ony patřičné části těla by se mohly na malém písečku dřív než polibku dočkat leda upřímného nakopnutí.

Původní ilustrace ke knize Světlé stopy vytvořil záhy po II. světové válce Zdeněk Dokoupil z Velkých Opatovic

Ale zanechme mudrování, jehož závěry bývají ve všech směrech rozporuplné a nelze je dopovědět tak, abychom cokoli uzavřeli. Každý příběh má sice svůj konec, jenže ani ten nemusí být vždycky definitivní. Jakože i historie našich originálních životů nezdídka pokračují. Jedna více, druhá méně. Jeden příběh slavnější, ten druhý o to smutnější. Patrně podle neopomenutých zásluh, shody okolností či vůle vyšší. Mnozí, kteří byli jakkoli a kýmkoli adorováni, by se možná nestacili divit, stejně jako na druhé straně ti, kteří se bažice po nesmrtnosti nadevše urputně snažili, aby po jimi vystavených vlastních pomníčích nakonec neštěknuli ani jorkšší jejich úlisných pochlebníků.

Tohle však není zjevně případ osobnosti **Františka Továrka** (*29. 9. 1915 - †11. 1. 1990), jevíčského učitele, básníka a vlastivědného pracovníka, který po sobě zanechal dílo vsutku nebyvalého rozsahu i obsahu. Jeho širokým záběrem jsme se hlouběji zaobírali již vloni v rámci Roku osobnosti malohanácké metropole. Zabrousíme-li do místní didaktiky, botaniky, historie či literatury, narazíme na jméno František Továrek tak či onak vždy. Coby zakladatel jevíčské pionýrské organizace proslul zejména jako nezapomenutelný iniciátor a po dlouhá léta hlavní vedoucí pionýrského letního tábora v Bobrovecké dolině v Západních Tatrách na Slovensku.

Ještě předtím prošel František Továrek jako rekrutovaný junák a hybatel věcí veřejných jistě úpěnlivými časy, kdy byl ne jeden skaut pod ideologickým tlakem proměněného establishmentu donucen zaměnit barvu své oblíbené košile a šátku. Včetně Franty samého, kterak mu říkávali věrní a nejbližší. Pokud chtěl v započaté

práci s mládeží plně a aktivně pokračovat, nebylo vyhnutí. Coby ikona jevíčských pionýrů nicméně věděl, že historie Pionýra nemůže být bez historie Junáka nikdy úplná. Ani ne poloviční.

A čas mu nyní dává za pravdu. Třebaže ne všichni jsou natolik velkorysí a shovívaví, aby dokázali uznat, že styčné plochy prosty ideologie a světonázoru mají obě hnutí veskrze společné. Šlechtění pevných charakterů, od rozličných aktivit a dobrodružství v přírodě až po potřeby sdružených kamarádů v klubovnách, zrovna jako nezbytnost hierarchie a dané uniformity, jež vycházejí z akceptovatelného řádu coby protikladu anarchie.

Budiž tedy potěšující, že od roku 1990 mohou tyto celostně výchovné systémy společensky koexistovat, Junák versus Pionýr, a to bez přerušení, vzájemných invektiv a dramatických změn. Pan učitel Továrek by byl nepochybně nadevše potěšen, že ani příběh jevíčských skautů neskončil a od počátku 90. let dvacátého století je psán aktivní činnost novozrozených skautských oddílů. Tedy přímými účastníky a hybateli dějů a nikoli jen těmi, kteří jsou nuceni vlastními domněnkami zavlažovat vysychající prameny historické.

Od roku 1948 až do svých posledních dnů v roce 1990, tedy dobré čtyři dekády, kdy v mnoha směrech kreativně pracoval, tvořil, budoval a organizoval nejen místního Pionýra, schraňoval František Továrek

ve svém archívu trezorovou publikaci **Světlé stopy**, která přibližuje a osvětluje **činnost československého Junáka v Jevíčku v letech 1923–1948**. Práce několika autorů, které s Františkem Továrkem ucelil a připravil k publikování bývalý skaut a kolega z jevíčské základní školy, její nezapomenutelný ředitel **Antonín Orner** (*22. 9. 1918 - †12. 9. 2001), byla bývalým režimem a paradoxně i samotným Pionýrem apriori zapovězena. Skautská interpretace idejí se v reálném socialismu oficiálně neakceptovala, byla považována za tmářskou a zpátečnickou.

Nicméně o tom, že autoři Světých stop nikdy nepřestali doufat, že by nežádoucí kniha přeci jen mohla jednou vyjít a skautské hnutí povstat z popela, svědčí skutečnost, že František Továrek schraňované texty s postupem času bedlivě doplňoval o aktuální historické souvislosti. Tedy na dějinné paměti jevíčského skautingu pracovat nepřestával! V almanachu se dokonce dočteme, že po všeobecném úpadku pionýrského hnutí v převratném roce 1968 vzniká v Jevíčku pod křídly TJ Sokol Táborský oddíl mládeže Věžník jakožto nositel společných hodnot osvobozených od politiky a manipulačních ideologií. Továrkově tezi, že se „Indián nevrací po vlastní stopě“, můžeme rozumět barvitě. Každý po svém, vycházejí z domnělých zkušeností a nabytých poznání.

Pakliže se však navracíme, což Továrek nevyklučuje, tuhle eventualitu naopak avizuje, můžeme se vrátit toliko do míst, odkud jsme vyšli. Čili k vlastním rohožím, před vlastní prahy původních východisek. A zde je potřeba si zamést!

Smeteme-li dějinný prach druhé poloviny 20. století z jevíčského piedestalu, světlé slápoty místních junáků pod městským erbem nelze pře-

hlédnout. Rýsují se v nich jména, která jsou v malohanácké metropoli dodnes nejhoyněji a v nejvyšší úctě připomínána a uctívána, tedy jména koryfejí, jež dominují v naší kolektivní paměti. Nechybí zde Jaroslav Mackerle, František Továrek, Jan Suchomel, František Plech a mnozí další, včetně těch nemilosrdnými režimy zabitých, popravených nebo k smrti dohnaných Malohanáků Petra Müllera, Michala Štampfa, Jiřího Wenzla a Josefa Koliska ml., či v otevřeném výčtu přirozeně jména zbylých autorů Světých stop počínaje Antonínem Ornerem a Helenou Špičkovou konče. A neopomeňme ani žijící pamětníky Annu Langerovou roz. Kozelkovou a Jaroslava Zezulu st. Všichni prošli v dětském či junáckém věku jevíčskými skautskými oddíly!

Význam skautského hnutí a jeho nesporný otisk v naší kolektivní paměti nedokážeme exaktně zvážít, docenit ani vymezit. V československém Junáku se zjevně formovala hybná část generace dětí první republiky a jejího vzniku. A třebaže máme pamětníků již mň než šafránu, jedinečný příběh těchto skautů nekončí. Bývá možná interpretován různě, oprádan elasticou fantazií, stejně jako pohledy z časového odstupu. I to patří k věci. A proto zalistujeme v publikaci Světlé stopy a vycházejme nejlépe z toho, kterak junáctví prožívali a posuzovali jeho tehdejší aktéři.

Nekritizujeme, nevažme důtky z chlupů a nepřipepřujeme to, co již náležitě opepřila krátkozraká svévole času. Děkujeme a važme si všeho, co pro nás kdo vytvořil. Pečujeme o dějinnou kontinuitu, pilíř naší identity. V poselství hledíme poznání. Poznání jako východisko svrchovaného rozumu v informační Niagaře 21. století.

Za Inicialy Ruda B. Beran

Světlé stopy aneb Činnost Čsl. Junáka v Jevíčku / 1923 – 1948

Dlouhá léta trezorová a poté opomenutá publikace **Světlé stopy** osvětluje a přibližuje činnost jevíčských skautů do roku 1948. Almanach je dílem těchto autorů: **Františka Továrka, Antonína Ornera, Jaroslava Valentý, Jaroslava Mackerleho, Milana Kopuleťého, Jaroslava Hodiny, Miroslava Novotného, J. Špičkové a Heleny Špičkové**.

Úvodní slovo Františka Továrka

V roce 1948 se chystalo středisko Junáka v Jevíčku oslavit 25 let své činnosti. Chtělo při té příležitosti vydat almanach s názvem „Světlé stopy“, avšak jeho sazba, jen o málo opožděná za známými událostmi, musela být rozmetána. Činnost jevíčského Junáka je přitom natolik významná, že zasluhuje, aby byla zachována potomstvu, třebaže „čas nový nové chce mít činy“. A tak almanach přece jen po letech nastupuje svou cestu za čtenáři.

Z původního znění byla vypuštěna pouze obecná kapitola o junáctví a verše „Popravený“, které autor pokládá s odstupem času za nezdařilé. Řadu vtipných ilustrací jsme nemohli zařadit přímo v textu, kam byly původně určeny; z technických důvodů je otiskujeme ze starých štočků na zvláštní list. Pořídil je tehdy Zdeněk Dokoupil z Velkých Opatovic, do jehož nadání, vědecké a jiné činnosti jsme vkládali velké naděje a který v mladém věku podlehl zákeřné chorobě.

První kroky Ing. Jaroslav Mackerle

Kdy jsem začal skautovat? Sedím a vzpomínám na ty krásné časy – je to již dávno, moc dávno, ale přece se mi začínají vybavovat některé okamžiky z mého skautského života docela zřetelně. Vidím malou nazelenalou knížku formátu asi 8x12 cm a na ní nápis „Skautská příručka“. Jasně vidím stránku, na které jsou vyobrazeny různé skautské uzly, jako ambulanční, skotský a podobně, na jiné stránce je morseovka a semafor a dále jsem se v této příručce dověděl, že moje stáří by stačilo tak na vlčce, ale ne na skauta. Daleko jsem však od náležité věkové hranice nebyl a již mne to drželo.

Od J. V. Roota jsem si vyžádal ceník skautských potřeb a pomalu jsem začínal shánět stejnokroj. Jeho nejdůležitější součástí bylo skautský opasek se dvěma kroužky a karabinkami a s krásnou patentní mosaznou sponou uprostřed s Alšovou

První slib jevíčských skautů 19. 4. 1923 do rukou profesora Jindřicha Malce

psí hlavou a okolo s nápisem „Junák – český skaut. Buď připraven!“ K tomuto opasku stačila krátké kalhoty a zelená košile a byl ze mne skaut – aspoň jsem si to o sobě myslel. Skautskou hůl mi udělal náš kolář Henzl. Byl jsem přítomen celému tomuto aktu. Pan Henzl se zelenou zástěrou si zapálil fajfku, vybral si štíp jasanového dřeva a již pod sekyrou, pořízem a hoblíkem se začala formovat záračná skautská hůl. Délka a průměr byly přesné podle předpisu, ale uprostřed byla hůl trošku vyštípnutá – to mě mrzelo. Přesto však jsem byl na ni velmi pyšný, zvláště když mi do ní Félin Zezulů zasadil malý mosazný plíšek, který označoval jeden yard. Tak totiž bylo předepsáno ve skautské příručce! Musel jsem se sice naučit, kolik cm tento yard je, neboť se mne udiveně vyptávali, co to je za míru, ale velkou důležitost této značky jsem dovedl brzy vysvětlit.

Později mi Franta Žáků daroval pěknou bambusovou hůl s kořenem, která se mnou prodělala mnoho výletů do přírody; na tu mě však zase mrzelo, že byla o několik cm delší než předpis připouští. Této hole jsme s oblibou používali jako žerďi pro družinovou vlnku.

Ale to už jsem se dostal příliš daleko. Skauting jsem vášnivě propagoval mezi přáteli a brzy jsem získal Lácu, Žabina, Huberta, Rudina a jiné představitele jevíčského dorostu.

Důležitou osobou v mém skautském životě byl pan Pit'ha. Byl to první organizovaný skaut, se kterým jsem se sešel. Proč si pro svá studia vybral zrovna jevíčskou reálku, to mě nezajima-

Skautský tábor za Úsobrnem v roce 1935 vedl prof. Vojtěch Jelen

Táborová kuchyně ve Smolenském údolí v roce 1934 _ zleva Josef Křivohlávek, Miloš Vojta ...

Po panu Piťhovi přišel pan Adamiček, rovněž organisovaný skaut, který byl o 3 až 4 léta starší než já. V něm jsem našel velkou oporu. Jako řádný člověk Svazu skautů republiky Československé mě ujistil, že je oprávněn k tomu, abych u něj složil nováčkovskou zkoušku, čímž by se splnil můj sen, že se též stanu řádným skautem.

Na tento slavnostní akt jsem se vyparádil do skautské uniformy a netrpělivě jsem čekal v našem průjezdě, kde se měla zkouška konat. Zarazilo mě, že pan Adamiček přišel v civilu, nebo snad více méně náhodou šel kolem. Rovněž jsem nemohl pochopit, proč kouří! Ne snad proto, že je to v realce zakázáno, ale proto, že je skaut. To vše jsem mu však odpustil v blahém očekávání posvátného okamžiku. Více mě však mrzelo to, že Adamička doprovázel můj bratr Kódl, kterému má zkouška byla vítaným zdrojem zábavy a který nemístnými poznámkami znesvěcoval slavnostní obřad. Když jsem však zodpověděl všechny otázky a uvázal všechny uzly, složil jsem na místě skautský slib. Od té doby jsem již klidněji nosil skautský odznak, který jsem si dříve obstaral.

Moji kamarádi nikterak nepocítovali nutnost podrobit se rovněž nováčkovské zkoušce. Pro co jsem je však zcela získal, bylo táboření.

Po několika zkouškách přenocování v přírodě jsme se shodli, že půjdeme tábořit. Již se přesně nepamatuji, kolik nás bylo, ale nemýlím-li se, byli to Laďa a Hubert Leischnerovi, Jožka Žáků, Láca Drbalů, Rudin a Arnold Laštůvkovi a já. Snad ještě Članěk, ale nevím to určitě. Cílem našeho výletu mělo být okolí Litovle a Mladečské jeskyně.

Několik dní před výletem se objevila nečekaná překážka. Pan Laštůvka nesoouhlasil s výletem svých synů. To byla pro nás těžká rána, ale dodali jsme si odvahu a všichni korporativně jsme šli k Laštůvkům

lo. Bydlel nahoře v hospodě u Lamačů a imponovala mi jeho neobyčejná délka. Pan Piťha měl dokonce skautský klobouk, který jsme později od něj získal a který jsem choval ve velké vážnosti. Teprve koncem války jsem ho s těžkým srdcem vyměnil za několik kg jablek a tak klobouk po mnohaletém odpočinku nastoupil zase cestu do přírody.

prosit za Rudina a Arnolda. A když paní Laštůvková přidala na naši stranu nezapomenutelnou větou „Náš Arnůldek mě ukazoval v novinách: Navštivte divoky Mladečsky Jeskyně!“, obměkčil se pan Laštůvka a bylo vyhráno.

S přeplněnými batohy na zádech a s mapou v ruce jsme se vydali na dalekou cestu přes Šubířov, Konici do Luké. Zde jsme se zastavili v hospodě na občerstvení. Vzácný byl pro nás hrací automat, a tak se nám zde zalíbilo, že jsme si od hostinského vyprosili povolení přespat v hostinské místnosti. V noci bylo nějaké troubení, ale na detaily se již nepamatuji.

Příští den jsme bez obtíží došli až k Litovli. Zde jsme si vybrali bezvadné tábořiště. Těsně u Litovle je cukrovar nebo lihovar, na jméno vesničky si již nevzpomínám, a přímo za zdí továrny nám místní starosta ukázal obecní pozemek, na kterém bychom mohli tábořit. Byla to malá loučka s několika stromy, spíše skládka materiálu, ale ani jsme se dlouho nerozmýšleli a nabídku jsme přijali. Ihned jsme postavili stan, rozdělali oheň a pustili se do vaření. V tom vynikal Laďa a ochotně jsme se mu svěřili.

Dnes mi však není dobře jasné, jak jsme se mohli všichni vejít do jednoho stanu, rakouského jehlanu. I když by dva hlídali, muselo nás být ve stanu pět! Jisté však je, že po několika dnech, ve kterých jsme navštívili Mladečské jeskyně a litovelské cukrovar, jsme se vrátili velmi spokojeni domů a dlouho jsme na tento výlet vzpomínali.

Po tomto úspěšném činu nás počalo přibývat. Získali jsme za vůdce profesora Malce a od té doby začala pravidelná činnost. Jednoho dne jsme složili hromadně nováčkovskou zkoušku na Červeném kopci u jezírek. Z této slavnostní chvíle mám ještě doma fotografie. S prof. Malcem jsme pak podnikli výlet k Vranové Lhotě, kde jsme již měli stany dva, a tento výlet se nám též pěkně vydařil.

To jsme již byli skutečně organisováni a měli jsme řádné legitimace. Z počátku jsme měli dvě družiny, „Tetřevů“ a „Vlků“. Ještě se mi něco honí v hlavě s pumpováním Finsterlovy hlubiny, s táborem v Gidle, kde byly nějaké tvrdé knedlíky s hruškami, s Adamičkem jsme podnikli putovní tábor na Buchlov atd.

Jak jsem z toho skautingu vyběhl, již ani nevím, ale velmi pěkný byl můj poslední skautský tábor na řece Oravě mezi Kralovany a Párnici – zde jsem však byl jako host s brněnskými skauty. Loni jsem si chtěl toto místo po 17 letech zopakovat, avšak právě se tam stavěla dřevěná chata. Museli jsme proto zajet o údolí dál, ale i tak to bylo nejlepší tábořiště z celého našeho výletu.

Na skauting mám velmi pěkné vzpomínky a pokládám jej za jeden z nejlepších výchovných prostředků.

Pod praporem jevíčské lilie

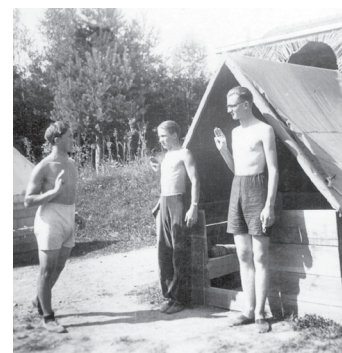
Václav Stratil

V září roku 1936 jsem nastoupil na reálné gymnasium v Jevíčku, trochu zklamaný, protože jsem čekal na ustanovení v Litovli. Zkušenost však ukázala, že prozřetelnost mi přála více než já sám sobě. Byl jsem tehdy velmi mladý, začátečník. Neměl jsem věkově daleko od studentů vyšších tříd, chlapců a děvčat velmi hodných, čiperných a bystrých, a proto jsem s živým zájmem sledoval jejich úmysly a projevy. Vznětlivě jsem reagoval na různá pozvání, sám jsem přicházel s všelijakými podněty a nápady, rád jsem chodil mezi mládež. Uvědomoval jsem si, že je přední povinností učitelů, aby se stavěli mezi mládež více, než předepisují osnovy, i mimo školu.

Ve staré budově vedle gymnasia budovali svůj útulek skauti. Často se rojili jako včelky kolem dveří, snaželi různé potřeby, shromažďovali se k schůzkám a vycházkám. Zajímal mě ten čilý ruch, sledoval jsem jej zpovzdálí, ale s účastí zcela přejícnou. Téměř všichni naši studenti byli skauty, anebo sváděli právě boj s rodiči o povolení ke vstupu. A také většina profesorů se dívala příznivě na toto kypění mládí. Někdy ovšem z toho bylo trochu řečí, když některý synek skautoval příliš horlivě a zapomínal na školu. Ozvaly se hlasy, zvláště po odchodu profesora Jelena, že by se patrně nepořádku mezi skauty mělo čelit tím, že by se dohledu ujal odpovědný dospělý člověk, nejlépe učitel. Mám dojem, že právě tehdy k větší součinnosti připoutali zase prof. Jindřicha Malce, tělocvikáře, muže přímého, srdečného charakteru, přítele mládí. A také za mnou přišli s pozváním. Zapsal jsem jim tehdy své srdce docela rád, neboť jsem ve skautingu viděl cenný výchovný prostředek. Nebyl jsem ovšem skautem celým, skalním, skautem, jak se říká, duší i tělem: netábořil jsem, nevykračoval jsem si v širáku a v šortkách. Ale duší rozhodně ano! Vypůjčil jsem si odborné knížky, řádně jsem se obeznámil s vývojem a zásadami skautingu

a – zahořel nadšením pro ušlechtilé snahy, tak znamenitě podchycující mládí. Pasovali mě na instruktora, což mi hovělo. Řekl jsem jim rovnou: „Ten široký klobouk na mou hlavu nedostanete.“ A také bych se sotva objevil na ulici v krátkých kalhotách, já latinář se sklonem k římské vážnosti. Ale bude dělat, co dovedu, budu „instruere“, to jest učiti, soustavně vykládati ve schůzkách zásady skautingu, ne pedantsky, ale bratrsky. Protože nestačí rázovitý kroj, nestačí kytara, snivé písně a hry u dýmajícího ohniště, nestačí ovládat všechny smyčky, uzly

a stopy: je nutno pod touto hravou vnějškovostí okoušeti také pravé jádro věci, je nutno nabírat i z duchovního obsahu výchovně záměrně soustavy, je nutno přesně rozlišovati, co je účel a co je pouhým nenápadným prostředkem. Rád jsem se ujímal slova při skautských schůzkách, chválil pěknou výzdobu nástěnnou a tvůrčí nápaditost a horlivost obětavého mládí, ale – povzbuzoval jsem také k obdobné píli v šlechtění a zkrášlování mladých duší: „Jako je úhledná tato místnost a jako je zdobný náš kroj a vaše píseň, tak necht' je čistá vaše duše, vaše myšlenka, vaše řeč, tak necht' je zdobný a milý váš čin! A všechno, co podnikáte v hravosti a rozdyčtosti mládí, necht' vede k vašemu zdokonalování a k obecnému prospěchu! Veselost,

Skautské tábořiště ve Smolenském údolí, píše se rok 1937, Petr Müller zdraví Antonína Ornera

radost je krásná, je-li čistá, a čím je čistší, tím je hlubším, trvalejším zážitkem a tím více povznáší a zkrášluje člověka."

Vždy jsem okrál, rozjařil se mezi tím rašícím jevičským mládím, jež mě obklopilo svou důvěřivou srdečností. Jednou jsem vedl na vycházku vlčata. Všude bílo, kraj spal pod sněhem. Kolem mne poskakovali čiperní klučíci s růžičkami na tvářích jako hříbátka. To bylo křiku, zvidavých dotazů! Klukům nic neušlo, viděli snad i trávu pod sněhem růst. Plížili jsme se, stopovali, orientovali se v krajině, mudrovali. Pak se rozpoutal boj, rozhořčený boj o chatu v stráni. Obhájci statečně pálili se střechy na dorážející útočníky a nakonec se to všechno svezlo nějak na mne a kluci mě za mocného pokřiku „ubíjeli“ sněhovými koulemi. Přišel jsem domů celý mokrý. Ale v duši bylo podivné teplo a jako by se byla obmyla a prosvětlnila obcováním s něčím nesmírně čistým.

V půvabném lesním zákoutí u smolenského jezírka – tak rád jsem míval slavnostní západ slunka nad Bělou! – dokončili skauti stavbu své chaty a tábořiště. Bylo to roku 1938. To už se tehdy porušila i jevičská idyla. Svět byl ve varu. Vlna neklidu a úzkosti na všech stranách protrhla hráze a převalila se i přes Malou Hanou. Nad Zadním Arnoštovem a Derflíkem se zatahovala obloha... Mladí Jevičané chodili hlídkovat k arnoštovským lesům. Dusné červnové dny! Vojsko obsazovalo hranice. Město slavilo presidentovy narozeniny. Na večerním nebi visel černý hrozivý mrak. Mohutný průvod vyšel od gymnasia a rozlil se po náměstí. Měl jsem tenkrát bolestivý výron, sotva jsem kulhal, ale když jsem mluvil s tribuny k shromáždění, mdle ozářenému svitem lampiónů, když jsem obrazil bojovníka, státníka a presidenta, měl jsem pocit, že stojím pevně, jistě na nohou, čelem k severní straně, a že nelze ani o píd' uhnout z tohoto místa, když tak povelí vrchní velitel na stolci presidentském. A tak vzpřímení a odhodlaní, tak pevně stáli před tribunou skauti a všichni účastníci. Po úlevě prázdninové přišel kritický podzim, čas slunný a teplý, až jímavě krásný, čas, jaký už dlouho nebyl, ale – zachmuřený starostmi. Mladí jej ovšem nebralo tragicky. Skauti se chystali k slavnosti na paměť 15. výročí založení oddílu v Jevičku. Modrá slunečná obloha se vysoko vyklenula nad krajem mezi dvěma hřebeny hor, když jednoho teplého nedělního odpoledne – bylo to tuším, 14. září – vyšel průvod z jevičských ulic a zamířil po silnici k Smolenské přehradě, vlčata, šotci, skauti a skautky, oldskauti, jejich rodiče a přátelé, všichni vystrojení, sešikovani, podle hudby si vykračující. I já musel do průvodu. Šel jsem v čelné řadě vedle profesora Malce, křepce, jako strunka vypjatý, ne jako na slavnost, ale do boje, jež zcela jistě vyhraje toto průbojné,

nastupující mládí. Jak růžově se mi tenkrát vše jevílo...! Tak mě to tehdy chytlo, že jsem se i po skautsku oblékl, aspoň částečně. U Müllerů mi ušili krásnou hnědozelenou košili, děvčata mi vybrala od Macků slušivou tmavohnědou kravatu a opasek, na prsa mi přišli červenobílou stužku s nápisem „Jevičko“, měl jsem elegantní tmavé kalhoty – musel jsem se každou chvíli po sobě dívat, tak jsem se sobě tenkrát podobal. Však jsou z toho bohatýrského pochodu někde v Jevičku obrázky. Na tábořišti mluvil prof. Malec, potom já. Rečnilo se dobře, hlas se výhodně odrážel od protější lesnaté stráně, mluvili jsme nadšeně, s důvěrou ve vítězství pravdy a lidskosti, již vyznává i skauting, ba i bojovně, výhrůžně na adresu Němců. Jenže, když prof. Malec domluvil, zakolísala se při jeho sestupu labilní tribuna a byl by upadl. Pověřiví lidé v tom mohli vidět zlé znamení, předobraz blízkých událostí. Tak vratká už tehdy byla celá naše situace, skautská i státní. Lituji, že jsem ve slabé chvíli okupace, když se kolem mne kupily hrozivé stíny, spálil své přednášky a proslovy z první republiky a také tuto mladickou, junáckou řeč na samém prahu zářijové krise, řeč, jež Bohu díky nenašla udavače. Byl tehdy blahobyt, mlsali jsme a častovali se na rozni opékaným masem, promenovali se v jásavém rytmu hudby a oddávali se tanci. To byl vrcholný a – poslední radostný den jevičských skautů před válkou. I za okupace jsme ovšem chodili v ta místa, jenže v úzkostlivém zakuklení, ne už jako skauti, ale soukromě, po stopách zašlých časů... Bývalo tu ticho a pusto, podivně teskno.

Když jsem se po válce dověděl od svých hodonínských studentek, rozzářených, do bronzova opálených, že byly tábořit u smolenské přehrady, potěšilo mě, že v krásném, tak příhodném kraji ožila opět slavná tradice skautská. Líbezný kout, v němž jsem kdysi pronesl – pod praporem jevičské lilie – mladicky zanícenou chvalofeč na skauting, opět zvučí svobodnou písní junáckého mládí a nad koruny smrků vesele stoupá dým...

A co bych chtěl říci jevičským junákům, když, jak se dočítám, slaví 25. výročí vzniku skautingu v Jevičku?

Těch, s nimiž jsem se skautsky stýkal, už je, myslím, v městě poskrovnu. Petr Müller, jeden z nejobětavějších, je mrtev. Škoda! I mladý život tohoto krásného robustního chlapce musel padnout na váhy dějin jako výkupné za naše osvobození, i jeho krev bylo třeba k obnovení státu. Vám, kteří mě ještě pamatujete, bratrsky tisknu levice. Čest vám, že jste opět přiložili ruce k dobrému dílu. Nemůžete dáti národu větší dar než to, co učiníte pro mládež. A vy mladí, mně neznámí chlapi a děvčata, s chutí se oddávejte skautské činnosti, ale v péči o vnějškovost nezapomínejte na to právě: nabírat z duchovního bohatství ušlechtilé, k výchově zřízené soustavy. Junák má ve znaku liliový květ; to je symbol čistoty. Připodobňujte se svému znaku! S čistým, pro všechno krásné a dobré rozdyčtým srdcem se rozbihejte do boží přírody a čerpejte plnými doušky z její studnice zdraví a moudrosti! V duchu jsem s vámi v tom nádherném, zdravém, opět svobodném kraji, jenž byl po pět let mým vlídným domovem a jehož představa vyvolává v mé mysli tolik teskných krásných vzpomínek.

Průvod skautů do Smolenského údolí ke slavnostnímu otevření chaty v roce 1936

Tábor u skautské chaty ve Smolenském údolí v roce 1937

Program oslav 100 let skautingu v Jevičku

100 let skautingu v Jevičku

Program

Sobota 17.9.

- 14:00 - 14:30 - prezence
- 14:30 - zahájení, odhalení pamětní desky
- 15:00 - 16:30 - skautský dětský den
- 17:00 - vernisáž výstavy
- 17:15 - křtění knihy Světlé stopy
- 17:30 - besedy s Markem Orko Váchou a Jiřím Padevětem
- 20:00 - slavnostní nástup
- závěrečný oheň
- posezení s rodiči a příznivci

Neděle 18.9.

- skautská mše

Muřinoh gratuluje

pětadvacátému vylosovanému poutníkovi, který úspěšně doputoval za Krchomilkou.

Je jím **Kristina Fialová z Brna - Veverí,**

jíž zasíláme knihu Muřinoh

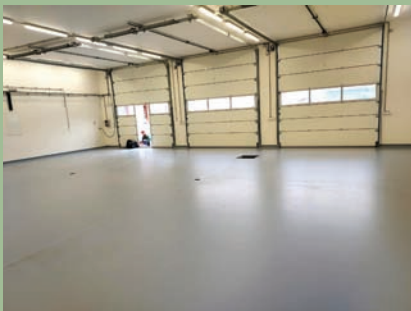
a Krchomilka s věnováním autora.

Fotoaktuality

Pokračují nejdůležitější projekty města pro letošní rok

VLASTIVĚDNÝ ŠPACÍR PO BARTOLOMĚJSKÉ POUTNÍ STEZCE

Sobota 27. srpna 2022, 13.30 hod.

Komenského nám., Jevíčko

Dne 27. srpna se uskuteční komentovaný vlastivědný špacír po připravené Bartolomějské poutní stezce, která spojuje Jevíčko, kostelíček sv. Bartoloměje a sanatorium u Jevíčka. Vede po místech, která často bez povšimnutí míjíme, aniž bychom si uvědomili, že patří neoddělitelně k dávné i nedávné historii Jevíčka a Malé Hané.

Pojďte tedy s námi, lidé dobré vůle z Jevíčka a širého okolí, poprvé Bartolomějskou poutní cestou a svými kroky se přidejme k poutníkům míru. Zastavme se na několika zajímavých a pozoruhodných místech jevíčského okolí. Vžijme se do rolí dávných poutníků, kteří putovali krajinou, hledající svoji cestu poznání...

Vyjdeme společně **v sobotu 27. srpna ve 13.30 hod.** od fortny někdejšího augustiniánského kláštera na Komenského náměstí. Půjdeme kolem bývalého panského dvora, Nerudovou ulicí na místa pochodového tábora římských legií, staneme na bývalém židovském hřbitově, projdeme pod mostem nedokončené Hitlerovy dálnice ke křížku a odtud zamíříme ke kostelíku sv. Bartoloměje. Zde se bude konat v 15.00 poutní mše. Po mši můžete vyslechnout stručnou historii kostelíčka, dozvědět se o nových archeologických nálezích v těchto místech a občerstvit tělo a údy.

Poté se odebereme k místům jevíčských pověstí u Staré kašny. Dále povede cesta k sv. Hubertovi, ke studánce Doubravka, podél úpatí Kumperku k Edenu a odtud do parku Léčebného ústavu Jevíčko. Zde u budovy bývalé nemocniční kaple začíná nově vybudovaná křížová cesta „Via Crucis.“ Ta nás zavede až ke staletému buku, „stromu života“, kde křížová

cesta končí. Cestou zpět s námi můžete jít k Červenému kopci, památníku zemřelých vojáků z doby napoleonských válek a odtud do Jevíčka. A pokud budete mít štěstí, potkáte cestou i některé oživilé postavy jevíčské historie. A možná zažijete i další překvapení. **Celková délka cesty tam i zpět je cca 7 km.**

Tož se na Vás všechny těšíme na špacíru po Bartolomějské cestě.

*Za všechny jevíčské a malohanácké patrioty
Petr Kolísko, Ruda Beran a Mirek Šafář*

DOOR TO DOOR V JEVÍČKU

Přijďte si vyzvednout nádoby na plast a papír!

Závaznou objednávku nádob si můžete vyzvednout na podatelně Městského úřadu Jevíčko nebo stáhnout na webu města pod odkazem www.jevicko.cz/odpady. Tu odevzdáte na podatelně, následně pro Vás nachystáme Smlouvu o výpůjčce a následném darování sběrné nádoby a ozveme se Vám. Po podpisu smlouvy si nádobu vyzvednete v provozní době sběrného dvora.

Zapůjčení nádob od města Jevíčko je zdarma a neobnáší pro občany žádné další poplatky.

Do systému se mohou nově zapojit také podnikatelské subjekty, ať spolky, podnikající fyzické osoby nebo právnické osoby, za podmínky podpisu smlouvy o zapojení do obecního systému odpadového hospodářství na území města Jevíčko, kdy poplatek je 40 Kč/měsíc/nádoba na plast a 30 Kč/měsíc/nádoba na papír, jedná se o náklady na výsyp nádob.

Vedení města Jevíčko vyzývá občany a podnikatelské subjekty, aby se zapojili v nejvyšší možné míře, co nejdříve. Nádob k zapůjčení je dostatek. Děkujeme, že třídíte!

Měsíčník města Jevíčka

JEVÍČSKÝ ZPRAVODAJ

se zprávami z Biskupic, Chornic a Jaroměřic

ZÁŘÍ 2022

Rok skautingu v Jevíčku /1922–2022/ aneb Století skautingu v malohanácké metropoli

Fotoaktuality

Malohanácký harmonikář proběhl premiérově v sále záměčku

Výzkum germánského osídlení navštívil významný historik prof. Jiří Macháček z MU Brno

Slavnostní otevření centra CERGA podpořili římsští a germánští bojovníci a bohatá účast veřejnosti.

Jevíčská pouť 2022 – díky za spolupráci všem aktérům ☺

Vážení občané, milí přátelé,

tradiční Jevíčská pouť je za námi a rád bych za Město Jevíčko poděkoval všem, kteří jste se na zdárném průběhu pouti podíleli. Nebudu děkovat jmenovitě, abych na někoho nezapomněl, ale mám na mysli všechny od jevíčské farnosti počínaje přes skvělá hudební vystoupení, zajištění pořadatelské, bezpečnostní a technické stránky programu, zajištění občerstvení a všech dalších služeb, které s průběhem pouti souvisely. Největší slavnost našeho města jsme oslavili důstojně a velmi mě těší, že každoročně zavítá do Jevíčka velké množství poutníků z širokého okolí, sjedou se rodiny a stráví spolu příjemné chvíle a to je krásná tradice, kterou nám dává jevíčské poutní místo Nanebevzetí Panny Marie.

Velmi si vážím toho, že jste společně přispěli ke slavnostní a příjemné atmosféře Jevíčské pouti a ještě jednou Vám všem děkuji.

Dušan Pávek, dipl.um., starosta Města Jevíčka.

Obnova kamenných křížů v místní části Zadní Arnoštov

Vážení čtenáři,

obě poutě jsou úspěšně za námi – jevíčská i ta arnoštovská. Rád bych věnoval zářijový úvodník obnově dvou křížů na katastru Zadního Arnoštova. V prvním případě se jednalo o kříž na návsi u „spodní“ autobusové zastávky. Jedná se o objekt památkového charakteru se vztahem k původním německým obyvatelům osady, který byl bezohledně zdemolován v roce 2020 pravděpodobně při otáčení některého z kamionů svážejících dřevo. Konkrétní viník bohužel nebyl dopaden. Kříž z roku 1900 zde nechaly umístit Francisca Blaschke a Karolina Hiesl.

Kamenný kříž se skládá z pěti hlavních částí – spodního stupně, základové kostky, těla kříže, tympanonu a samotného kříže s litinovou plastikou Ježíše. Na kříži bylo nutno zcela nahradit uraženou horní část krucifixu a provést doplňky podstavce. Na jeho povrchu byly dále usazené mechy a lišejníky, vlivem exhalací byl kámen zašlý a zčernalý. Kamenosochařskou dílnou Petr Hemzal byla zhotovena nová vrchní část kříže ze světlé žuly. Ulámané části profilů byly nahrazeny novým filuňkem. Došlo ke komplexnímu restaurátorskému zásahu, očištění a hydrofobizaci kříže. Nápisy byly při obnově zvýrazněny a plastika Krista přezlacená. Celkové náklady představovaly sumu 148.000 Kč, přičemž záchranu podpořil Pardubický kraj částkou 40.000 Kč v rámci podpory památkové péče.

**Pozvánka na
SETKÁNÍ RADY MĚSTA
S DŮCHODCI**

11. 9. 2022

str. 9

Okénko radních

Otevření Centra římsko-germánské archeologie se podařilo dotáhnout do konce

Na začátku srpna se mi v rámci prázdninového putování po jižní Moravě podařilo konečně navštívit Návštěvnícké centrum Mušov – Bránu do Římské říše, které v Pasohlávkách kousek od známe vodní plochy Archeologický ústav AV Brno. V moderní budově centra jsou multimedialními prezentacemi i tradičními vitrinami s archeologickými nálezy představeny historické okolnosti budování římské pevnosti na Hradisku u Mušova a archeologické stopy působení Římanů na našem území. Prohlídka Návštěvníckého centra umožní velice originálním způsobem návštěvníkům poznat a pochopit dobu, kdy na jih Moravy pronikly římské legie, a území místních germánských Markomanů se ocitlo na prahu začlenění do Římské říše.

Jak mě těšilo, že nejen v mapových podkladech figuruje jako nejsevernější výspa působení římských legií v období tzv. Markomanských válek 165-180 n. l. naše malohanácké Jevíčko. Stejně tak zmiňují Jevíčko slovem i fotografií ve své knize „Příběhy civilizace a barbarství – Pod nadvládou Říma“ autoři Balázs Komoróczy a Marek Vlach. Publikaci vydanou v roce 2019 pak recenzoval v Jevíčko zdomácnělý Eduard Droberjar. První a posledně jmenovaný pak sehrál zásadní roli při realizaci záměru prezentovat šest let starý objev krátkodobého římského vojenského tábora a 12 sezón badatelského výzkumu germánského osídlení přímo u nás ve městě.

Po nepřilíh dlouhém rozhodování a něco delším plánování proběhlo 17. srpna slavnostní otevření Centra římsko-germánské archeologie v prostorách při Městském muzeu Jevíčko. Pracovně ho nazýváme CERGA. Expozici tedy tvoří zejména nálezy z výzkumů prof. Eduarda Droberjara v Jevíčku a své místo mezi exponáty má i zajímavá kolekce nálezů zapůjčená v úvodu zmíněným Návštěvníckým centrem v Mušově pod patronací ředitele Archeologického ústavu AV ČR Brno, Mgr. Balázse Komoróczyho, Ph.D. Centrum CERGA bude pro veřejnost otevřeno v návštěvních hodinách Městského muzea Jevíčko, případně po individuální domluvě. Díky krásnému počasí mohla hlavní část vernisáže proběhnout v atriu býva-

lého augustiniánského kláštera – rajské zahradě. Vernisáž doplnila stafáž Germánů a Římanů v dobových kostýmech. Duchovní otec centra, prof. Droberjar, archeolog se středoevropskou působností pohovořil o svém bádání v Jevíčku a došlo i na verše Rudolfa B. Berana. Celou akci hudebně podkreslilo duo příčných fléten. Centrum jsme záměrně rozdělili na výstavní část a badatelskou část. Do té výstavní pozvala návštěvníky Mgr. Helena Ulčová, vedoucí městského muzea a pokud jste ve středu nebyli s námi, určitě zavítejte individuálně. Badatelská část se základním zázemím pro výzkum a uskladněným archeologickým materiálem je pak hájemstvím prof. Droberjara. Za organizační tým ještě nesmím zapomenout poděkovat Muzeu regionu Boskovicka za výpůjčku výstavních předmětů a samozřejmě všem, kteří při založení a realizaci CERGA přiložili ruku k dílu. Jedno speciální poděkování věnuji Mgr. Pavle Růžičkové z ARÚB, která operativně připravila nový propagační materiál o táboře římských legionářů v Jevíčku. Dostupný je v centru i TIC.

„Čas je cosi jako řeka událostí a dravý proud. Neboť sotvaže se co objeví, už to uchvátí, a už přináší něco jiného, co také odnese.“

Marcus Aurelius

Spokojené babí léto přeje Miroslav Šafář

pokračování ze str. 1

Druhým z obnovovaných křížů byl spodní kříž u hasičky. U něj nešlo o tak razantní zásah, objekt byl hlavně zbaven řas a lišejníků, chemicky ošetřen. V rámci zásahu došlo k barevnému sjednocení všech jeho součástí. Ozdobné litinové zábradlí bylo očištěno a natřeno antikoročním nátěrem. Akce měla stejného zhotovitele a byla naceněna na částku 47 tis Kč, přičemž 40.000 Kč darovala na obnovu sponzorsky rodina Slávikova.

Letošní dvě akce byly další z pravidelné řady údržeb drobných sakrálních památek, které každoročně realizujeme. I pro příští rok, věřím, vytipujeme vhodné objekty,

kteří zasluhují odborný kamenosochařský zásah. Takových křížků je podle publikace pana Františka Plecha „Kříže, plastiky, pomníčky na katastru města Jevíčka“ z roku 2007 v našem městě a okolí šestnáct (já přidávám ještě dva zmíněné v Zadním Arnoštově). Pokud dobře počítám, necelou polovinu z nich se nám podařilo v posledních několika letech renovovat, to není špatný výsledek.

Závěrem si dovoluji poděkovat za precizní práci pana kameníka a za finanční příspěvky, které byly použity na udržení historické paměti našeho nejbližšího regionu.

Mgr. Miroslav Šafář,
místostarosta města Jevíčko

Společenská rubrika

Blahopřejeme občanům Jevíčka, kteří v měsíci září 2022 oslaví významné životní jubileum

Marta Stejskalová

Marta Machorková

Helena Trlíková

Milan Marek

Alena Peková

Ludmila Jachanová

Miroslava Dlouhá

Božena Hebelková

Marie Schichová

Anděla Ševčíková

Erich Richter

Jiří Raus

Ingeborg Ostrá

Miloslav Krejcar

